

דוח רשות התחרות לשנת 2021

תוכן העניינים

4	דבר הממונה על התחרות
7	חלק א - חזון הרשות ויעדיה
9	חלק ב - מבנה הרשות
14	חלק ג - סמכויות האכיפה של דיני התחרות הכלכלית
14	ג.1. אכיפה קנהלית-אזרחית
14	ג.2. הכרזות ומתן הוראות
15	ג.3. אכיפה פלילית
15	ג.4. ייזום הליכים שיפוטיים
16	ג.5. כלי אכיפה שבידי אחרים
17	חלק ד - פעילות רשות התחרות
17	ד.1. מיזוגים ועסקאות
17	ד.1.א. פעילות בתחום המיזוגים
20	ד.1.ב. טיפול בבקשות פטור
21	ד.1.ג. החלטות מרכזיות
25	ד.2. ייעוצים
31	ד.3. אכיפה קנהלית
36	ד.4. אכיפה פלילית
42	ד.5. מחקרי הרשות
48	ד.6. פעילות הוועדה לצמצום הריכוזיות
51	ד.7. חקיקה ומדיניות
52	ד.8. פעילות בין-לאומית
54	ד.9. נושאים אסטרטגיים
55	ד.10. סיכום נתוני הון אנושי, קנהל ותקציב לשנת 2021
55	ד.11. קשר עם הציבור
57	ד.12. פעילות הרשות בתחום הסיוע לאכיפה פרטית של החוק
	חלק ה - דיווח על יישום חוק חופש המידע ברשות התחרות לשנת 2021
59	לפי תקנה 7 לתקנות חופש המידע, התשנ"ט-1999

דבר הממונה על התחרות

לפני חודשים אחדים מוניתני על ידי הממשלה לתפקיד הממונה על התחרות, אחרי שמילאתי את מקומה של הממונה הקודמת מיכל הלפרין, והחודשים הספורים הללו כבר הציבו בפני רשות התחרות ובפניי אתגרים חדשים והזדמנויות חדשות.

נוסף על עבודתה השוטפת והמאומצת של רשות התחרות במסגרת בדיקת המיזוגים, בקשות הפטור, פעולות האכיפה הפליליות והמנהליות, החקירות והבדיקות המתנהלות, רשות התחרות שותפה לעבודה ממשלתית בתחומים רבים. פעולות אלה נועדו להגביר תחרות בשווקים מגוונים מתוך תפיסה של קידום רווחת הציבור והצרכן.

קיבלתי לידיי רשות מקצועית ובכוונתי לשמר ולחזק את מקצועיותה של הרשות במהלך כהונתי. בכל בדיקה, הפעלת סמכויות או ייעוץ שיגיע לפתחנו נמשיך לפעול על פי שיקולים מקצועיים ובסטנדרטים גבוהים של עבודה איכותית.

אני רואה לפניי רשות נחושה, וגם את הנחישות בכוונתי לשמר ולחזק. רשות שנחושה להילחם בכל גוף שמעשיו עלולים לפגוע בתחרות ובציבור, בלי קשר למהות גוף זה, לזהותו או למנהליו. הרשות תהיה נחושה גם בשיח שלה מול משרדי הממשלה בכובעה כמייצעת, כדי לפתוח כמה שיותר שווקים לתחרות, להסיר חסמים מיותרים ולעודד כניסת מתחרים. בכוחם של אלה לחולל שינוי מהותי לציבור ולצרכנים.

לעיתים קל להתבלבל בין מקצועיות לחוסר נחישות, אבל זה לא ישנה את האופן שבו רשות התחרות תוסיף לפעול. הרשות תמשיך באכיפה רק כשיש לה בסיס מקצועי, כשיש חשד שאכן הייתה הפרה של החוק. הרשות תמשיך להציע לממשלה פעם אחר פעם שינויים שיקדמו את התחרות במשק, ותציג את העובדות בצד ניתוח כלכלי מקצועי ומבוסס.

הדרך למשק תחרותי היא דרך שצריך לצעוד בה ארוכות. אין בה קיצורי דרך ופתרונות קסם. הדרך הזאת חייבת לעבור בשורה ארוכה של צעדים, קטנים וגדולים, חלקם קשים ולא פופולריים, כאלה שהשפעתם תורגש בעתיד.

אני מסתכלת קדימה על תכניות העבודה של הרשות לשנה הבאה, על התיקים שעל שולחננו. והעבודה רבה ומורכבת. מעולם לא נמנענו מעבודה קשה, ונמשיך כך גם עכשיו. במקצועיות ובנחישות שמאפיינים את הרשות, צעד אחר צעד, נחולל את השינויים הנדרשים לקראת משק תחרותי יותר ורווחת צרכנים גדולה יותר.

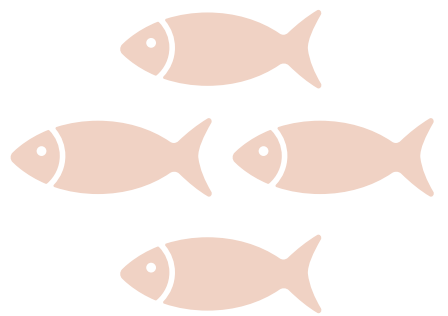
אני רוצה להודות לעובדי הרשות שעושים מלאכתם נאמנה, ולאחל לכולנו הצלחה גדולה בהמשך הדרך.

קריאה מהנה.

בברכה

עו"ד מיכל כהן

הממונה על התחרות

חלק א - חזון הרשות ויעדיה

קידום והטמעה של שיקולי תחרות בפעילות הכנסת והממשלה;

מתן שירות יעיל וזמין לציבור תוך צמצום הנטל הבירוקרטי והאסדרתי.

עצמאות הרשות

הכרה בחשיבות של ערך התחרות מחייבת רשות עצמאית, שתהא נטולת השפעות זרות וחסרת פניות. עצמאות זו נדרשת בין היתר משום שהרשות מתייצבת מול גופים עסקיים בעלי עוצמה כלכלית ניכרת, שעלולים להפעיל לחצים בתהליך של קבלת החלטות בעניינם. עצמאותה של רשות התחרות מאפשרת לה לקבל החלטות ענייניות המבוססות על שיקולים מקצועיים ולאכוף את החוק ביעילות.

רשות התחרות מופקדת על שמירת התחרות החופשית במשק ועל קידומה. עשיית הרשות מתפרשת על פני מגוון רחב של תחומים, ובהם פיקוח על עסקאות, אכיפה, ייעוץ לגופי ממשלה ולכנסת, מחקר - כל זאת על מנת לאפשר את התחרות החופשית והתועלות שהיא טומנת בחובה לרווחת הצרכן ולטובת הצמיחה הכלכלית והרווחה החברתית.

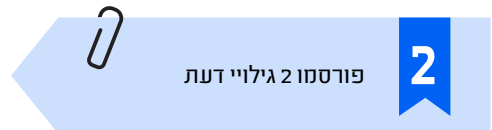
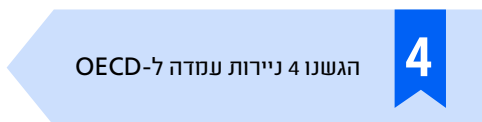
הרשות פועלת למקד את הפיקוח ואת אכיפת החוק בפרקטיקות המקימות חשש ממשי לפגיעה בתחרות. זאת בשאיפה לצמצם ככל האפשר את הנטל האסדרתי והבירוקרטי הנוגע לפעילות עסקית לגיטימית, שאינה מסכנת את התחרות החופשית.

יעדי הרשות

מניעת פגיעה בתחרות מצד גופים עסקיים באופן יזום ובמענה לפניות המוגשות אליה;

התיאור בדין וחשבון שנתי זה לא בא למצות את הדין; הוא אינו בגדר ייעוץ משפטי או הבעת עמדה מחייבת מטעם רשות התחרות באשר למדיניותה. התיאור נועד להקנות לקורא מושג כללי בדבר תפקידיו של מערך התחרות, הוראות חוק התחרות וכיוצא באלה. ככזה התיאור הוא כללי ונכתב בהפשטה רבה. מטרת התיאור אינה להקים בסיס שעליו אפשר להסתמך לצורך ביצוע עסקאות או אי-ביצוען או לכל צורך מסחרי או משפטי אחר. גוף המבקש לעשות פעולה או להימנע מעשייתה, ויש לו עניין לבחון את הוראות דיני התחרות בהקשר לאותה סוגיה, עליו לקבל ייעוץ משפטי בנושא ולא להסתמך על האמור בדוח שנתי זה.

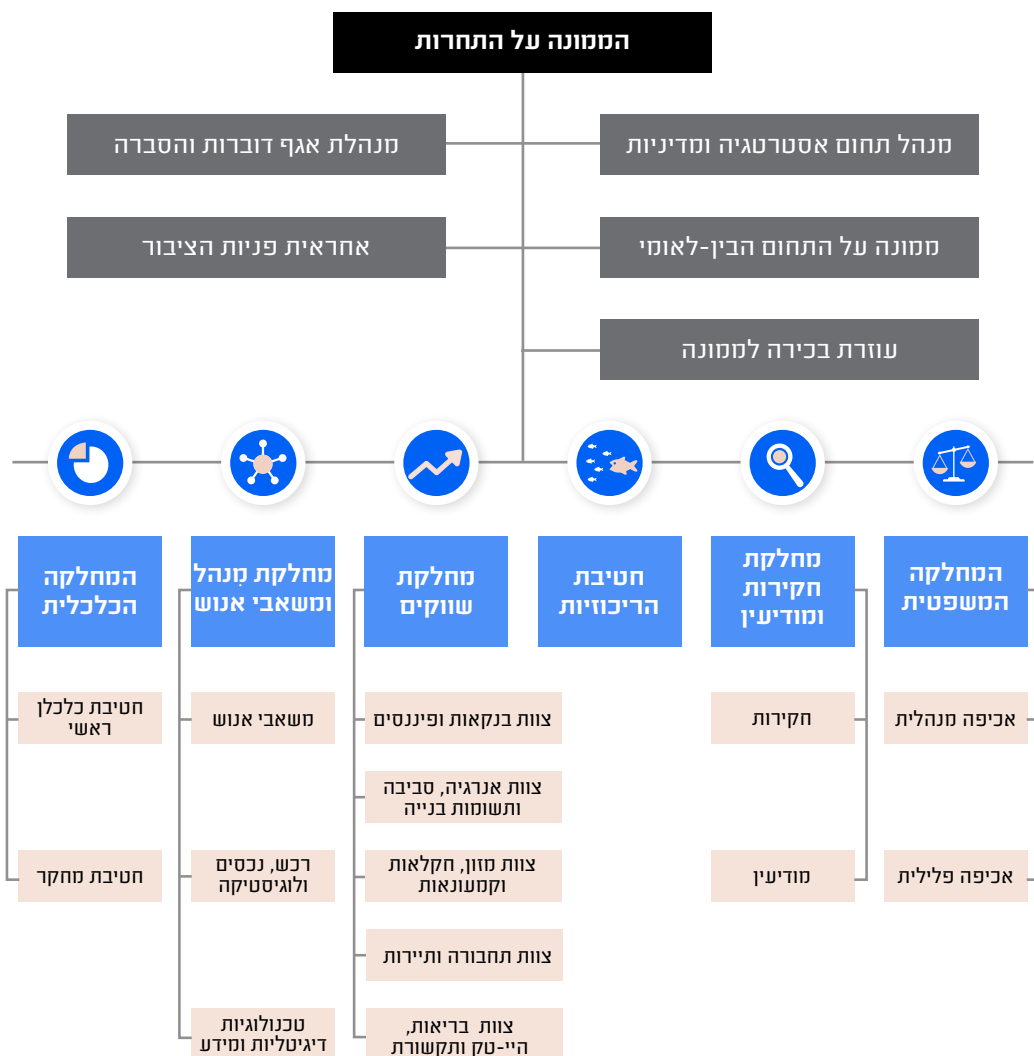
2021 במספרים

חלב ב - מבנה הרשות

בניהולה של הממונה על התחרות פועלות חמש מחלקות מקצועיות: מחלקה משפטית, מחלקה כלכלית, מחלקת שווקים, מחלקת חקירות ומחלקת מנהל ומשאבי אנוש.

מבנה הרשות

הנהלת רשות התחרות

הנהלת רשות התחרות כוללת את הממונה על התחרות ואת מנהלי המחלקות:

- **עו"ד מיכל כהן**, הממונה על התחרות (ינואר 2022) (ממלאת מקום הממונה על התחרות, אוגוסט 2021).
- **עו"ד יעל שיינין**, היועצת המשפטית בפועל ומנהלת המחלקה המשפטית (אוגוסט 2021).
- **ד"ר אורן רגבי**, כלכלן ראשי, מנהל המחלקה הכלכלית.
- **עו"ד חיים ארביב**, מנהל מחלקת חקירות.
- **מר אוריאל סיטראן**, מנהל מחלקת שווקים.
- **גב' מיטל פוירשטיין עמר**, סמנכ"לית רשות התחרות ומנהלת מחלקת קנהל ומשאבי אנוש.

לשכת הממונה על התחרות

עו"ד איל שפירא, מנהל תחום תכנון ומדיניות; עו"ד מורן מיארה, עוזרת בכירה לממונה; גב' סיון כרמון, מנהלת אגף דוברות והסברה; עו"ד שירה גילית, ממונה על התחום הבין-לאומי ברשות; גב' יפה נוריאל, ממונה על פניות הציבור; גב' אנגלה טטוראשוילי, מנהלת לשכת הממונה על התחרות ורשמת הרשות. צוות הלשכה מנהל ומפעיל את לשכת הממונה ונותן סיוע מנהלי לממונה ולצוותי העבודה ברשות.

מחלקת קנהל ומשאבי אנוש

מחלקת קנהל ומשאבי אנוש שבראשה עומדת סמנכ"לית רשות התחרות, הגב' מיטל פוירשטיין עמר, אחראית לתפעול של רשות התחרות ולמכלול הנושאים התקציביים והמנהליים הכרוכים בפעילותה. מאחר שהרשות היא יחידת סמך עצמאית, פעילותה של מחלקת קנהל ומשאבי אנוש כוללת ניהול ועדות רכש, מכרזים וכוח אדם נפרדות ופעילות תקציבית ללא תלות במשרד האם, לרבות התנהלות ישירה מול יחידות המטה באוצר ובמשרד ראש הממשלה. בעקבות החלת הרפורמה בניהול ההון האנושי בשירות המדינה, קיבלה המחלקה סמכויות מנציבות שירות המדינה לתפקוד עצמאי של הרשות בסוגיות של ניהול ההון האנושי.

המחלקה כוללת צוותים מקצועיים לפי תחומים: משאבי אנוש, הדרכה ושכר; רכש, נכסים ולוגיסטיקה; מידענות, ספרייה וארכיב; מערכות מידע ותקשורת.

המחלקה המשפטית

המחלקה המשפטית מרכזת את הטיפול בהליכי אכיפה מנהליים ופליליים שהרשות נוקטת במקרים של הפרת חוק התחרות הכלכלית (חוק התחרות) וחוק קידום התחרות בענף המזון (חוק המזון), ומייצגת את הממונה על התחרות בערכאות משפטיות.

הצוותים המנהליים מרכזים את הפעילות המשפטית בכל הנוגע להפעלת סמכויות האכיפה המנהלית הנתונות לממונה על התחרות, כגון קביעות על הפרות של החוק, הטלת עיצומים כספיים, הוראות לקבוצת ריכוז, בעל מונופולין או יבואן ישיר וצווים מוסכמים. עורכי הדין בצוותים המנהליים מייצגים את

החטיבה מגבשת המלצות מדיניות ודרכי פעולה לפתרון הכשלים. ההמלצות נמסרות לממונה ולמשרדי הממשלה ומפורסמות לציבור. החטיבה גם מסייעת ביישום ההמלצות.

המחלקה הכלכלית מונה שישה-עשר כלכלנים (מהם כעשרה בחטיבת המחקר). בראש המחלקה הכלכלית עומד הכלכלן הראשי של רשות התחרות ד"ר אורן רגבי.

מחלקת שווקים

מחלקת שווקים מרכזת את פעילות הרשות בכל הנוגע לאישור עסקאות, ייעוץ תחרותי למשרדי ממשלה ולוועדות הכנסת, וקידום תחרות בענפי המשק למיניהם.

עובדי המחלקה עוסקים בבחינת ההשפעה התחרותית של מיזוגים והסדרים כובלים המובאים לאישור הממונה מכוח חוק התחרות, ושל עסקאות נוספות המובאות לאישור הממונה מכוח חוק המזון. עוד עוסקים עובדי המחלקה בגיבוש צעדים הנדרשים למניעת פגיעה בתחרות ולקידום התחרות בענפי המשק שעליהם הם מופקדים, הן במסגרת הפעלה של סמכויות הממונה, הן במסגרת ייעוץ תחרותי לגופים ממשלתיים ולוועדות הכנסת. בכלל זה עובדי המחלקה משתתפים בעבודת צוותים ממשלתיים, מלווים תהליכי חקיקה, מייצגים את הממונה בוועדות שרים לענייני חקיקה ובוועדות הכנסת ועוסקים בייעוץ ענפי פרטני למשרדי הממשלה.

מחלקת שווקים מונה עשרים ושלושה כלכלנים ועורכי דין, והם פועלים בחמישה צוותים המתמחים בענפי המשק למיניהם:

הממונה על התחרות בפני בית הדין לתחרות. עורכי הדין בצוותים הפליליים הם תובעים באי כוח היועץ המשפטי לממשלה, המוסמכים להגיש כתבי אישום ומנהלים הליכים פליליים בגין עבירות על החוק.

המחלקה המשפטית גם מלווה תהליכי חקיקה של חוקים שעליהם מופקדת הממונה על התחרות, ומעניקה ייעוץ משפטי להנהלת רשות התחרות.

המחלקה המשפטית מונה 30 עורכי דין, שישה מתמחים ושני סטודנטים, שלרבים מהם תארים אקדמיים בכלכלה ובמנהל עסקים נוסף על התמחותם המשפטית, ובראשה עומדת היועצת המשפטית של רשות התחרות (בפועל), עו"ד יעל שיינין.

המחלקה הכלכלית

דיני התחרות הם מערכת של נורמות משפטיות שעוסקות בתופעה כלכלית הנקראת כוח שוק. מטבע הדברים במקרים רבים יש יחסי גומלין הדוקים בין ניתוח כלכלי-תחרותי ובין אכיפה ויישום של חוק התחרות. הניתוח הכלכלי-תחרותי הוא נדבך מרכזי בהחלטה אם לאשר מיזוג חברות, באכיפה כנגד בעל מונופולין, בהחלטה אם להכריז על קבוצת ריכוז וכיו"ב.

כלכלני המחלקה מעניקים תמיכה כלכלית לכל עבודת הרשות. במקרים המתאימים הם מעידים בהליכים משפטיים שהממונה על התחרות מיוצגת בהם.

המחלקה הכלכלית כוללת גם את חטיבת המחקר. החטיבה מופקדת על מחקרי שוק יזומים. היא אוספת נתונים על שווקים נבחרים ומנתחת אותם לעומק כדי להבין את הדינמיקה התחרותית בשוק ולחשוף כשלים תחרותיים. על סמך הממצאים

חטיבת הריכוזיות

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות (חוק הריכוזיות) שנחקק בשנת 2013, קבע כי משרדי ממשלה המבקשים להקצות נכסים ציבוריים (רישיונות, חוזים או הפרטות של חברות ממשלתיות) לגורמים ריכוזיים במשק, מחויבים לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית בהתייעצות עם הוועדה לצמצום הריכוזיות. הממונה על התחרות היא יו"ר הוועדה, ולצידה חברים בוועדה מנכ"ל משרד האוצר וראש המועצה הלאומית לכלכלה או סגנו.

חטיבת הריכוזיות שברשות התחרות מופקדת על ריכוז עבודת המטה המקצועית והאדמיניסטרטיבית של ועדת הריכוזיות, לרבות גיבוש המלצות לחוות דעתה של הוועדה. החטיבה מטפלת גם בגיבוש ובפרסום רשימות של קבוצות עסקיות בעלות היקפי פעילות ניכרים (תאגידים ריאליים וגופים פיננסיים גדולים) או קבוצות המחזיקות בזכויות בתשתיות חיוניות במשק או בכלי תקשורת בהתאם להוראות החוק.

בראש החטיבה עומד עו"ד עמנואל ברכפלד.

צוות בריאות, היי-טק ותקשורת, צוות תחבורה ותיירות, צוות אנרגיה, סביבה ותשומות בנייה, צוות בנקאות ופיננסים וצוות מזון, חקלאות וקמעונאות. בראש המחלקה עומד מר אוריאל סיטראן.

מחלקת חקירות

תפקידה של מחלקת החקירות של רשות התחרות הוא לחקור חשדות לביצוע עבירות על חוק התחרות.

לביצוע תפקידם הוסמכו חוקרי רשות התחרות, לפי סעיפים 45 ו-46(א) לחוק התחרות, לחקור כל אדם בשל עבירה על החוק, לדרוש מכל אדם הקשור לעבירה להתייצב לשם חקירה, להתלוות לחוקר רשות לחקירה ולמסור לו כל פרט, מסמך וידעיה הנוגעים לעבירה. כמו כן הם הוסמכו להיכנס לכל מקום שבו מתנהל עסק, לערוך בו חיפוש ולתפוס כל חפץ שיש יסוד סביר להניח כי ישמש ראיה במשפט בגין עבירה על הוראות החוק. החוקרים רשאים לעכב, לעצור ולשחרר חשודים בהתאם לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. בתום כל חקירה מחלקת החקירות מעבירה את חומר החקירה לידי תובעי רשות התחרות, והם מחליטים על פי חומר הראיות אם יש מקום בנסיבות המקרה להגיש כתב אישום נגד החשודים בביצוע העבירות.

מחלקת החקירות כוללת צוותי מודיעין וצוותי חקירות ובהם חוקרים בעלי תארים אקדמיים במשפטים בכלכלה, בחשבונאות ובמנהל עסקים. בראשה עומד עו"ד חיים ארביב, מנהל מחלקת חקירות.

פילוח הון אנושי ברשות

2

עובדים שהם
עולים חדשים

2

עובדים
ממוצא
אתיופי

3

עובדים עם
מוגבלות

8

עובדים
מהחברה
הערבית

4

תואר שלישי

65

תואר שני

42

תואר ראשון

12

תיכון

ותק ממוצע

6

שנים

מגדר

66

57

36

גיל ממוצע
ברשות

חלק ג - סמכויות האכיפה של דיני התחרות הכלכלית

קבוצת ריכוז. קביעה היא ראיה לכאורה לנקבע בה בכל הליך משפטי. מושאי הקביעה רשאים לערור עליה בפני בית הדין לתחרות.

צו מוסכם: בהתאם לסעיף 350 לחוק התחרות, בית משפט או בית הדין לתחרות רשאי, לפי בקשת הממונה על התחרות וחלף נקיטת צעדי אכיפה אחרים בידי הממונה, ליתן להסכמה שבין הממונה ובין אדם אחר תוקף של "צו מוסכם". במסגרת הצו אדם יכול להתחייב לעשות מעשה מסוים או להימנע מעשותו, וכן הוא יכול להתחייב להעביר כספים לאוצר המדינה. עם אישורו של צו מוסכם על ידי בית המשפט או בית הדין לתחרות ניתן לצו תוקף של פסק דין. סמכות אכיפה מנהלית זו מרחיבה את טווח האמצעים שהממונה על התחרות יכולה לנקוט לקידום מטרות החוק.

2.2. הכרזות ומתן הוראות

הכרזה על קיומו של בעל מונופולין: סעיף 26(א) לחוק התחרות מאפשר לממונה להכריז על קיומו של מונופולין. הכרזה כזו היא הצהרתית במובן זה שאין בהיעדרה של הכרזה כדי לגרוע מאומה מן החובות המוטלות על בעל המונופולין על פי החוק. ההכרזה כאמור משמשת ראיה לכאורה לקיומו של מונופולין בכל הליך משפטי ועשויה להיות לה נפקות משפטית לפי חוקים אחרים.

הוראות לבעל מונופולין: סעיף 30 לחוק מאפשר לממונה לתת הוראות לבעל מונופולין, אם ראתה כי

מלבד סמכויות הפיקוח העמיד החוק לרשות הממונה על התחרות כלים שונים לקידום אכיפת החוק ולהגשמת מטרותיו. כלים אלה כוללים בין היתר אכיפה פלילית בגין הפרת הוראות החוק, אכיפה מנהלית-אזרחית, הכרזות ומתן הוראות לבעלי מונופולין ולקבוצות ריכוז, וכן סמכויות נוספות המאפשרות לממונה ליזום הליך שיפוטי, על מנת למנוע או להפסיק פגיעה בתחרות או הפרה של החוק.

1.1. אכיפה מנהלית-אזרחית

עיצום כספי: חוק התחרות הכלכלית מסמיך את הממונה על התחרות להטיל עיצומים כספיים בגין הפרות שונות של הוראות החוק.

החוק קובע ספים מרביים לגובהם של העיצומים ומונה שיקולים מנחים לשיקול הדעת של הממונה. בהתאם וכפוף לזאת הממונה קובעת את גובהו המדויק של העיצום. טרם ההחלטה על הטלת עיצום כספי מתנהל הליך שימוע, כמקובל בהליכים מנהליים, והמפר זכאי להגיש ערר על ההחלטה לבית הדין לתחרות.

קביעה על הפרת חוק: בסמכותה של הממונה על התחרות לקבוע על פי סעיף 43(א) לחוק התחרות, בין היתר, כי הסדר מסוים או קו פעולה של איגוד עסקי הם הסדר כובל, כי מיזוג חברות מסוים חייב בדיווח לממונה, כי בעל מונופולין ניצל את מעמדו לרעה או כי קבוצה מצומצמת של בני אדם היא

שנת מאסר, לפי סעיף 47(ב) לחוק.

רשות התחרות רואה באכיפה הפלילית כלי אכיפה מרכזי נגד עבירות על חוק התחרות. תפיסת היסוד המנחה באכיפה פלילית היא עקירתו מהיסוד של התמריץ של מנהלי העסקים לעבור על החוק ולפגוע בתחרות, וגמול הולם למי שהפר את החוק.

כחלק מהחשיבות שמיוחסת על פי חוק למניעת עבירות על חוק התחרות, נקבעה בחוק חובת פיקוח על מנהלי תאגידים. על פי סעיף 48 לחוק, שעודכן בשנת 2019 (תיקון מס' 21), מנהל פעיל בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שביכולתו למנוע עבירה לפי החוק.

4. ייזום הליכים שיפוטיים

חוק התחרות מסמיך את הממונה על התחרות לייזום פנייה אל בית הדין לתחרות כדי לפעול בנושאים מסוימים. כך פני הדברים בעניין סמכות בית הדין להורות על הפרדת חברות שהתמזגו בניגוד להוראות החוק (ס' 44 ו-25 לחוק); בעניין סמכות בית הדין להורות על הפרדת בעל מונופולין לכמה תאגידים, או להורות לבעל מונופולין על מכירת נכס (ס' 44, 30א ו-31 לחוק); בעניין סמכות בית הדין להורות על מכירת החזקות צולבות או משותפות של חברי קבוצת ריכוז או על מכירת נכס של חבר קבוצת ריכוז (ס' 33 לחוק); בעניין סמכות אב בית הדין לתת צו לא תעשה לפי סעיף 50א לחוק כדי למנוע הפרה של החוק; ובעניין סמכות בית הדין ליתן תוקף של צו מוסכם להסכמה שגובשה בין הממונה על התחרות לאדם שהפר את הוראות החוק (ס' 50ב לחוק).

עקב קיומו או התנהגותו של בעל מונופולין נפגעת התחרות בעסקים או נפגע הציבור, או יש חשש לפגיעה ממשית בתחרות או לפגיעה ממשית בציבור. פגיעה מסוג זה עשויה להתבטא בין היתר במחיר של נכס או שירות, באיכותו, בכמות המסופקת או בחסם בפני מעבר של לקוחות בין חברות בענף או חסם בפני כניסה של חברות חדשות לענף.

הכרזה על קבוצת ריכוז ומתן הוראות לחבריה: סעיף 33ב לחוק התחרות מאפשר לממונה לקבוע כי קבוצה מצומצמת של בני אדם המנהלים עסקים הם חברי קבוצת ריכוז אם ראה כי מתקיימים כל אלה: בין חברי הקבוצה או בענף קיימת תחרות מועטה; ומתן הוראות לחברי הקבוצה עשוי למנוע פגיעה או חשש לפגיעה ממשית בציבור או בתחרות בעסקים בין חברי הקבוצה או בענף שבו הם פועלים, או כדי להגביר באופן משמעותי את התחרות בין חברי הקבוצה או בענף או ליצור תנאים להגברה ניכרת של התחרות בענף.

3. אכיפה פלילית

הפרה של הוראות חוק התחרות היא עבירה פלילית לפי סעיף 47 לחוק.

החוק קובע מדרג חומרה לעבירות שונות. סעיף 47(א) לחוק קובע עונש מאסר מרבי של חמש שנים למי שהיה צד להסדר כובל אסור; בהתאם לסעיף 47(א) הפרת תנאי או הוראה שקבעה הממונה; עשיית מיזוג שלא דין; ניצול מעמד לרעה בכוונה להפחית את התחרות בעסקים או לפגוע בציבור; וכן הפרת צו כל אלה הן עבירות פליליות שעונשן המרבי עומד על שלוש שנות מאסר. עונשה המרבי של כל הפרה אחרת של הוראות החוק עומד על

ג.5. כלי אכיפה שבידי אחרים

מאמצי האכיפה שעושה רשות התחרות מכוונים להגנה על אינטרס הציבור בכללותו, ובדרך כלל אין בהם די להביא לידי השבת נזקים בגין הפרת החוק לניזוקים. לפיכך בצד סמכויות הממונה על התחרות החוק קובע דרכים נוספות לקבלת סעדים על דרך של אכיפה פרטית.

לרשות כל אדם או תאגיד עומדים סעדים אזרחיים בגין הפרה של חוק התחרות. סעדים אלה כוללים את הוראת סעיף 50 לחוק, ולפיה הפרה של הוראה מהוראות החוק דינה כדין עוולה בנזיקין. הסעיף פותח בפני פרטים ותאגידים הניזוקים מהפרה של הוראות החוק על ידי אחר, אפשרות לפרוע ממנו את נזקם באמצעות תביעה נזיקית רגילה.

נוסף על כך הדין מתיר לאדם, לרשות ציבורית או לארגון העומדים בתנאים מסוימים, להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית בשם קבוצת אנשים בעילה של הפרה של הוראות חוק התחרות.

לצד העמדת אפשרות לניזוק לקבל סעד בגין נזק שנגרם לו בשל הפרת החוק, אכיפה פרטית תורמת למודל האכיפה של החוק בשני היבטים מרכזיים: ראשית, היא מפחיתה מלכתחילה את התמריץ להפר את החוק; שנית, האכיפה הפרטית משלימה את האכיפה הציבורית במקרים המתאימים.

לרשות התחרות נציג בקרן למימון תובענות ייצוגיות במשרד המשפטים, המעניקה מימון לתובענות שיש עניין ציבורי בבירורן. מלבד זאת הרשות מכוונה תובעים ייצוגיים בעילות לפי החוק ומסייעת להם.

חלק ד - פעילות רשות התחרות

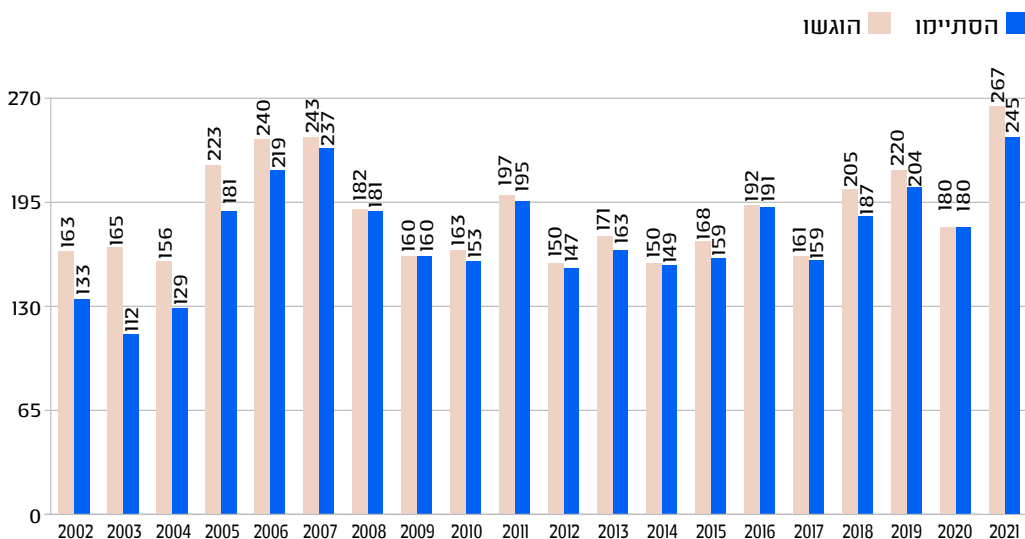
ד.ו.1 מיזוגים ועסקאות

נתונים על עבודת המיזוגים ברשות התחרות בשנת 2021

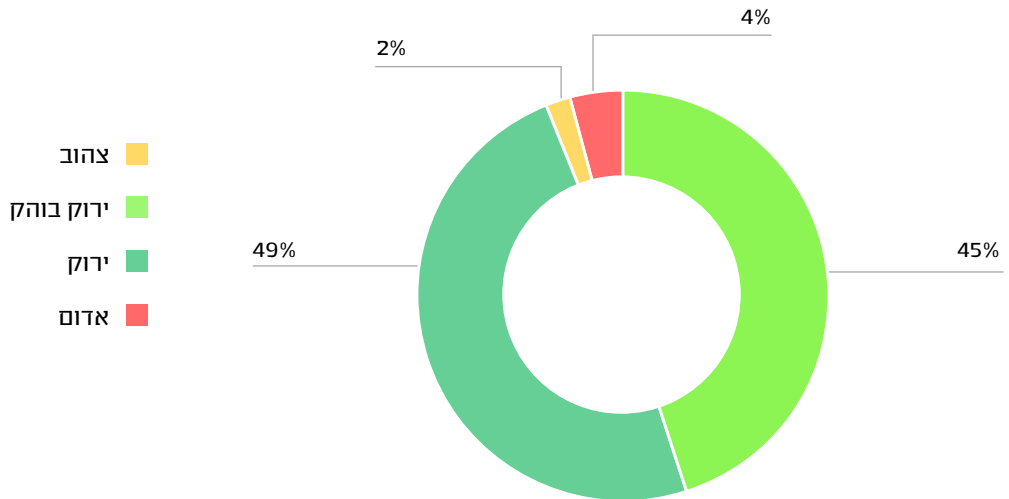
ד.ו.א. פעילות בתחום המיזוגים

בקשות מיזוג שהוגשו ובקשות מיזוג שהטיפול בהן הסתיים

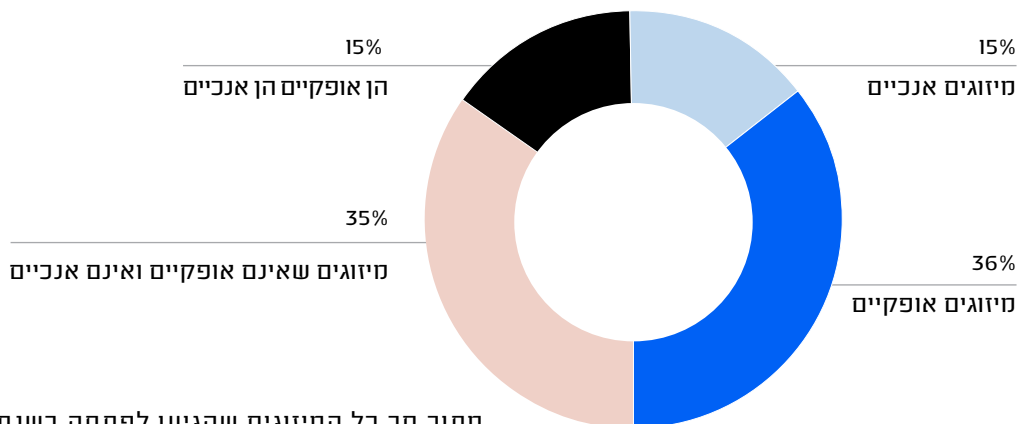

מיזוגים - סיווג מסלול

(אחוז מתוך אלו שסווגו)

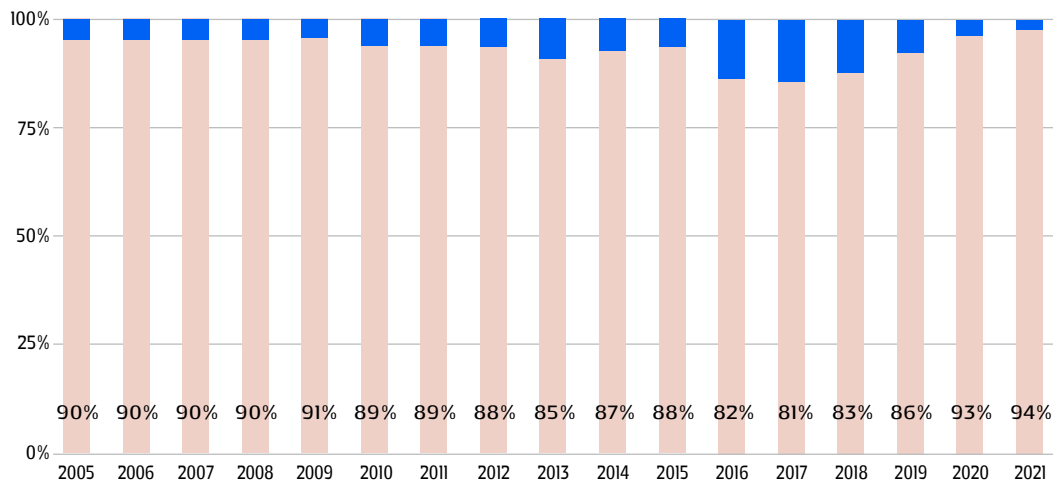

התפלגות מיזוגים לפי סוג

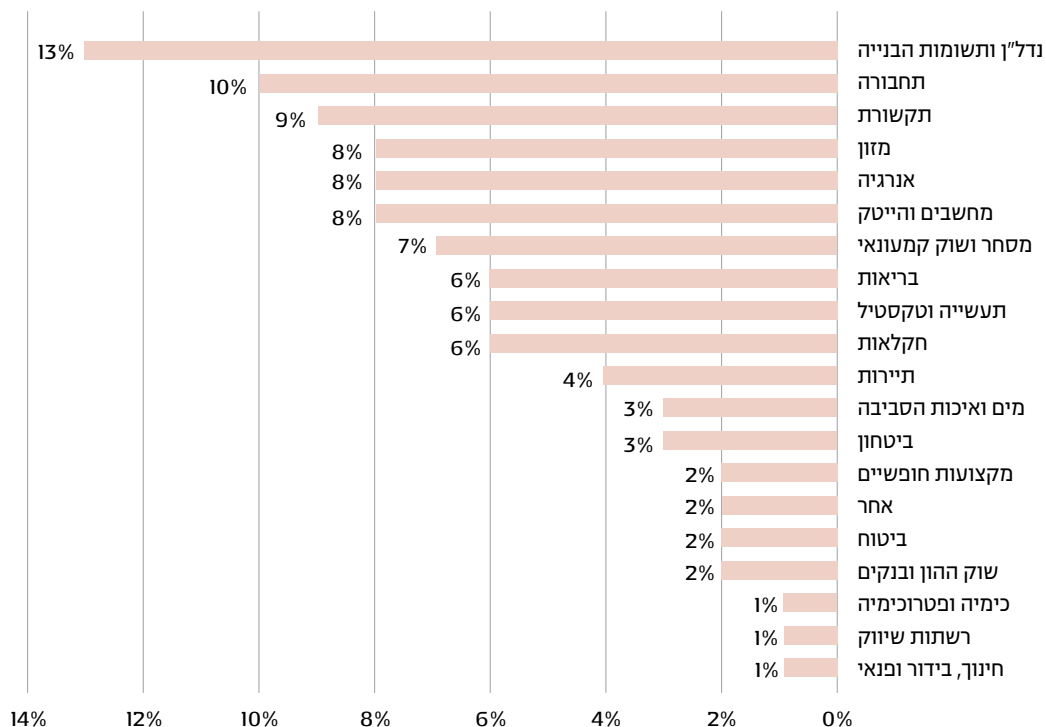

מתוך סך כל המיזוגים שהגיעו לפתחה בשנת 2021, התנגדה הרשות לשני מיזוגים. כמו כן הטילה הרשות תנאים בנוגע לשני מיזוגים, ושלושה מיזוגים נמשכו על ידי הצדדים טרם החלטה, עקב חששות שהעלתה הרשות בפני הצדדים במקרה של מיזוג.

מיזוגים בין-לאומיים

שיעור בקשות מיזוג שהוגשו בחלוקה לענפי משק

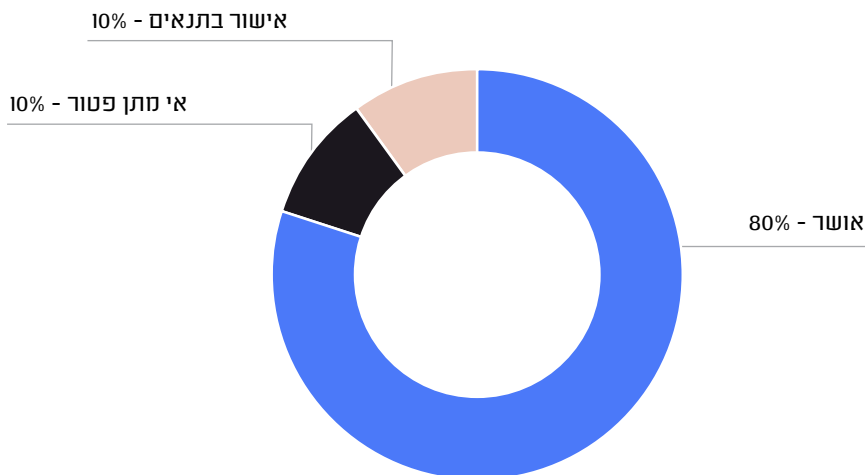
ד.ו.ב. טיפול בבקשות פטור

סיום טיפול בבקשות הפטור ב-2021 - חלוקה לפי החלטות

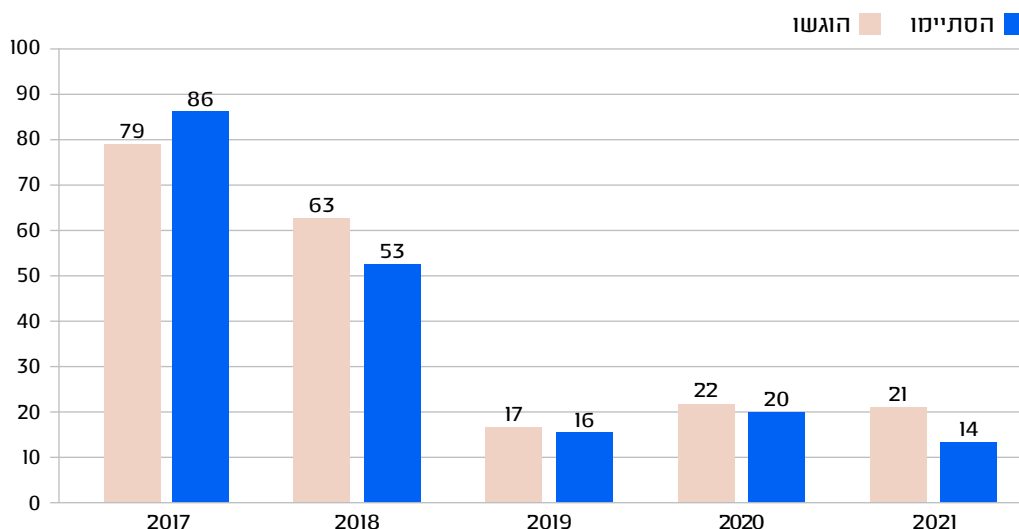
זמן טיפול ממוצע בבקשת פטור

חלוקה לפי החלטות

בקשות פטור שהוגשו ובקשות פטור שהטיפול בהן הסתיים

הארץ, אשר עלולות להשפיע על התמריץ שלהן להתחרות זו בזו.

לאחר בחינה מעמיקה של המיזוג החליטה הממונה לאשר את המיזוג כפוף לתנאים שיחייבו את ביג למכור את כל הזכויות שלה עצמה ושל מוגה אור במרכז המסחרי הנמצא בבעלותה ובעלות מוגה אור לידי מתחרה חדש, שיאושר על ידי הממונה. המרכז המסחרי שביג מחויבת למכור יימכר בטרם תרכוש ביג את הנכס של חברת ישפרו במודיעין (fix it first).

הממונה קבעה כמה תנאים נוספים שנועדו להבטיח כי מכירת המרכז המסחרי במודיעין תהיה לגורם שיתחרה בביג, במגה אור וביתר המרכזים המסחריים הנמצאים באזור.

ד.ו.ג. החלטות מרכזיות

מיזוגים ופטורים

מיזוגים

מיזוג ביג וישפרו (מרכז עינב)

ביום 10 ביולי 2021 אישרה הממונה בתנאים את המיזוג בין ביג לישפרו במסגרתו ביקשה ביג לרכוש מישפרו את המרכז המסחרי ב"מרכז עינב" שבמודיעין.

בדיקת הרשות הביאה למסקנה שהמיזוג יקנה לביג נתחי שוק משמעותיים במודיעין ועלול לפגוע בתחרות ובצרכנים. ההשפעה התחרותית של העסקה נבחנה גם על רקע השותפויות הרבות בין ביג ובין מוגה אור בנכסי מקרקעין רבים ברחבי

התנגדות למיזוג שמיר וסגם

ביום 24 ביוני 2021 התנגדה הממונה למיזוג בין שמיר וסגם. הצדדים למיזוג הם שניים מבין שלושת יצרני עדשות המשקפיים הפועלים בישראל, לצד יבוא שנעשה בעיקר על ידי רשתות האופטיקה הגדולות. בדיקת המיזוג העלתה כי החברה הממוזגת הייתה צפויה להחזיק בנתח שוק של יותר מ-50% בשוק ייצור עדשות הראייה למשקפיים בכלל, ובפרט ביחס לעדשות ייצור - עדשות שמיוצרות לפי מרשם ייחודי לכל לקוח.

נוכח האמור קבעה הממונה כי המיזוג עלול ליצור לחברה הממוזגת כוח שוק שיאפשר לה להעלות את מחירי העדשות לחנויות האופטיקה, בדגש על חנויות קטנות שאינן חלק מרשת גדולה. עוד העלתה בדיקת המיזוג שייבוא לא צפוי לרסן את כוח השוק של החברה הממוזגת. על כן התנגדה הממונה למיזוג. על החלטת הממונה לא הוגש ערר.

התנגדות למיזוג יפעת ובאזילה

ביום 22 בנובמבר 2021 התנגדה מ"מ הממונה למיזוג בין יפעת לבאזילה. הצדדים למיזוג עוסקים שניהם, בין היתר, בניטור ומחקר תוכן ברשת האינטרנט. עסקת מיזוג דומה הוגשה לרשות בשנת 2012, אך לאור כוונת הממונה להתנגד למיזוג הצדדים משכו את הודעת המיזוג. במיזוג זה, בדיקת הרשות העלתה שלא חל שינוי שמצדיק כעת את אישור המיזוג, ואף להיפך, החששות מהמיזוג רק הפכו למשמעותיים יותר עם השנים. בדיקת הרשות העלתה שהחברה הממוזגת הייתה מחזיקה בנתח שוק העולה על 50%, הן בשוק הניטור הן בשוק המחקר ברשת. מ"מ הממונה מצאה כי המיזוג עשוי לעורר חשש מהפעלת כוח שוק חד צדדי בתחומים שהצדדים

פועלים בהם.

בתוך כך העלתה הבדיקה שאחת החברות בקבוצת יפעת העוסקת באיסוף מידע תקשורתי מגופי התקשורת המסורתיים בישראל (כגון עיתונים ותוכניות רדיו וטלוויזיה), היא בעלת נתחי שוק גבוהים באיסוף מידע "מסורתי" עוד טרם המיזוג. לנוכח זאת, אישור המיזוג היה מאפשר לקבוצת יפעת לבצר ביתר שאת את מעמדה מול לקוחות המבקשים לקבל מידע משני הסוגים - מסורתי ומרשת האינטרנט, ולהקשות התפתחות מתחרים בענף. נוכח האמור התנגדה מ"מ הממונה למיזוג. על החלטת הממונה הוגש ערר והוא תלוי ועומד.

מיזוג הוט ו-IBC

ביום 20 בינואר 2021 אישרה הממונה מיזוג בין הוט מערכות תקשורת בע"מ, הוט טלקום, איי.בי.סי. (אנלימיטד) החזקות שותפות מוגבלת, איי.בי.סי החזקות ש.כ. בע"מ ואיי. בי. סי. איזרל ברודבאנד קומפני (2013) בע"מ.

ערב המיזוג החזיקה והפעילה הוט תשתית תקשורת נייחת בפרישה ארצית. על בסיס תשתית זאת היא מספקת מגוון שירותי תקשורת ללקוחות קמעונאים וכן שירותי תשתית ללקוחות סייטונאים. במסגרת המיזוג נכנסה הוט כשותפה ב-IBC, אשר לפני המיזוג הייתה בבעלות של סלקום, חברת החשמל וקרן תש"י. IBC עוסקת באספקת שירותי תשתית תקשורת על גבי סיבים אופטיים ללקוחות סייטונאים. בדיקת המיזוג העלתה כי המיזוג ייתן ל-IBC את התמריץ ואת היכולת להרחיב במידה ניכרת את היקף וקצב פרישת תשתית הסיבים שלה, מעבר לפרישה שכל חברה הייתה מבצעת בנפרד. כך תתחרה רשת הסיבים של IBC לאחר המיזוג

בשוק מגוון של שחקנים, לרבות חברות ביטוח, בתי השקעה בגדלים שונים וקרנות סקטוריאליות (המיועדות לאוכלוסיות מוגדרות). חסמי המעבר בתחום נמוכים. ביחס לחלק מהמוצרים, כ-10-15 מהנכסים בשוק מנוידים מחברה אחת לחברה אחרת מדי שנה. ניודים אלה נעשים לרוב בתגובה לתשואות של החברות השונות - החברות שמובילות בתשואות לרוב יובילו גם בגיוסי לקוחות. חסמי ההתרחבות בתחום נמוכים יחסית וחברה שמציגה תשואות טובות מצליחה בזכות כך לגייס לקוחות. גם בתחומים אלה, דמי הניהול מצויים במגמת ירידה מתמשכת במהלך העשור האחרון. נוכח האמור, אישרה הממונה את המיזוג.

פטורים

אי מתן פטור מאישור הסדר כובל לתיאום מחיר הפיקדון לבקבוקים שנפחם 1.5 ליטר

הממונה דחתה בקשת פטור מאישור הסדר כובל שהגיש איגוד תעשיות המזון של התאחדות התעשיינים בישראל, במסגרתו ביקשו לתאם את גובה הפיקדון אשר יוטל על מכלי משקה בהתאם לחוק הפיקדון, תשנ"ט-1999, ובפרט על מכלי משקה גדולים, שנפחם 1.5 ליטר ומעלה. בשל אי עמידה ביעדי האיסוף הקבועים בחוק הפיקדון, החליטה השרה להגנת הסביבה באישור ועדת הכלכלה של הכנסת כי יחול פיקדון מינימלי של 30 אגורות לבקבוק גם על מכלי משקה גדולים. איגוד תעשיות המזון חשש כי פיקדון של 30 אגורות לא יספיק כדי לעמוד ביעדי האיסוף שנקבעו בחוק. על כן פנה האיגוד לרשות התחרות בבקשה לאפשר לו לקבוע ולהמליץ על הפיקדון הראוי שיוטל על

בתשתיות הסיבים של בזק ושל פרטנר. כלומר, המיזוג מקטין את התלות בבזק של לקוחות קצה המעוניינים בתשתית אולטרה רחבת פס.

מיזוג אלטשולר שחם ופסגות

ביום 9 במאי 2021 אישרה הממונה מיזוג בין אלטשולר שחם ובין פסגות, שני בתי השקעות הפועלים בין היתר בשוקי הפנסיה, הגמל וההשתלמות.

בדיקות הרשות העלו כי המיזוג אינו צפוי לפגוע בתחרות בתחומים אלה. בחינה של הדינמיקה התחרותית המתקיימת בתחום העלתה כי מדובר בשווקים שבהם פועלים מגוון שחקנים וחסמי המעבר ביניהם נמוכים יחסית. רפורמות שונות שנקטה רשות שוק ההון בשנים האחרונות הקלו על מעברים של לקוחות בין המתחרים בתחום ועודדו את צמיחתם של מתחרים קטנים. לנוכח זאת ואף על פי שאלטשולר שחם היא שחקן מוביל במוצרים מסוימים, המיזוג אינו צפוי להקנות לה כוח שוק שעלול לפגוע בתחרות או בציבור.

בדיקות הרשות העלתה כי בתחום הפנסיה, הצדדים פועלים לצד כמה שחקנים נוספים, רובם חברות ביטוח. חברות הביטוח מנהלות את חלק הארי של הנכסים בתחום. בתי ההשקעות, ביניהם אלטשולר ופסגות, התחילו לאחרונה לחדור לתחום בזכות הליך קביעת קרנות ברירות מחדל נבחרות על ידי רשות שוק ההון, אך חלקן בתחום קטן יחסית (ובפרט חלקה של פסגות). באופן כללי אנו עדים בשנים האחרונות לירידה של ממש בדמי הניהול גם בעבור חוסכים שאינם אקטיבים בבחירת מוצר פנסיוני.

באשר לתחומי הגמל וההשתלמות, נמצא שמדובר ככלל בשווקים תנודתיים ודינאמיים. פועלים

מכלי משקה גדולים.

מתן פטור מאישור הסדר כובל בין הבנקים לחברות אשראי חוץ בנקאיות

ביום 25 ביולי 2021 ניתן על ידי הממונה פטור לבנק הפועלים ומ.ל.ר.ן, חברת אשראי חוץ בנקאי, וביום 28 באוקטובר 2021 נתנה הממונה פטור לבנק לאומי, לאומי פרטנרס ולאורשי, חברת אשראי חוץ בנקאי נוספת.

במסגרת ההסדר בין בנק הפועלים למ.ל.ר.ן תפעל האחרונה לאיתור והפניה של לקוחות עסקיים מהמגזר הערבי אל בנק הפועלים, לצורך העמדת אשראי מהבנק. ההסדר בין לאומי לאורשי כלל בין היתר רכישה של 20% מהון המניות של אורשי על ידי לאומי פרטנרס, והפניה של לקוחות בנק לאומי לאורשי לקבלת אשראי.

על אף החפיפה האופקית, ניתנו הפטורים בין היתר נוכח ההבדלים בין מוצרי הבנקים למוצרי חברות האשראי החוץ בנקאי. זאת ועוד, ההסדרים לא כללו התחייבות כלשהי לבלעדיות כך שחברות האשראי החוץ בנקאיות יכולות להעניק ללקוחותיהן אשראי בעצמן או להתקשר עם בנקים אחרים בהסכמים דומים. נוסף על כך, חברת אורשי קטנה ביחס למתחרות אחרות בתחום מתן האשראי החוץ בנקאי. כמו כן מצאה הממונה כי בהסדר בין בנק הפועלים ומ.ל.ר.ן ישנה תרומה פוטנציאלית לתחרות, שכן ההסדר עשוי להקל על בתי עסק שאינם מנהלים חשבון עובר ושב בבנק הפועלים, לבחון חלופה נוספת לקבלת אשראי.

הממונה קבעה כי ההסדרים אינם מגבילים את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע ממנו ועל כן ראויים לפטור. הפטור הראשון ניתן לתקופה

הממונה דחתה את הבקשה וקבעה כי מתן הפטור יאפשר לאיגוד לקבוע פיקדון תוך שקילת שיקולי הרווח של חברי האיגוד, דבר אשר עלול להביא לידי נטל גדול יותר על הצרכן ולפגוע בו, ולגרור ייקור והגדלת עלויות האיסוף של מכלי משקה. כמו כן נמצא כי יש חשש שתיאום דמי פיקדון גבוהים עשוי לשרת יצרנים גדולים ולהגדיל את עלויות האיסוף שיוטלו גם על יצרנים קטנים. במסגרת ההחלטה נטען כי אם פיקדון בגובה 30 אגורות לא יהווה תמריץ מספיק לעמידה ביעדי האיסוף, יש דרכים אחרות לעודד את הציבור להחזיר מכלים גדולים כפי שקורה היום עם מכלים קטנים, כגון דמי עידוד לקמעונאים ולאספנים ועוד.

מתן פטור מאישור הסדר כובל למיזם קשת RGE

ביום 2 בספטמבר 2021 אישרה מ"מ הממונה הסדר בין קשת, נפתלי ש.ש. השקעות ואר.ג'י.אי גרופ להקים פלטפורמת שידור רב ערוצית משותפת. בדיקת הרשות העלתה שהתכנים שבהם מחזיקים הצדדים נחשבים לתוכני עוגן החיוניים לפעילותן של כלל הפלטפורמות. עם זאת העלתה הבדיקה שבטווח הזמן הקצר שלאחר הקמת הפלטפורמה החדשה, לא צפוי שינוי של ממש במבנה ההכנסות של הצדדים למיזם, ולא קם חשש של ממש לפגיעה בתכנים שיספקו קשת ו-RGE לפלטפורמות האחרות באופן שיפגע בתחרות ביניהן. נוכח האמור, תקופת הפטור ניתנה לתקופה מוגבלת של ארבע שנים, ולקראת סיומה תיבחן מחדש השפעת ההסדר על התחרות, בהתאם לתנאי השוק באותו מועד.

והסתמכות על הצהרות יבואן לעמידה בתקינה, באופן שתואם את המלצת רשות התחרות.

בשנה החולפת השתתפה רשות התחרות בדיונים פנים-ממשלתיים ובוועדת הכלכלה לצורך קידום הרפורמה והעברתה בחוק ההסדרים, וכן המליצה כיצד יש ליישם את הרפורמה כך שהתחרות במגוון מקטעי הפעילות הרלוונטיים ובמגוון המוצרים תישמר. במסגרת זו פעלה הרשות לצמצום רשימת התקנים המוחרגים מן הרפורמה, לעודד תחרות במקטע האכיפה, להחיל את הרפורמה על תקנים מחייבים לצד התקנים הרשמיים ולהגביר את יכולות האכיפה שבידי הממונה על התקינה, הנדרשות ליצירת הרתעה וניהול סיכונים יעיל.

רפורמת היבוא - תקינה, תמרוקים ומזון

במסגרת חוק ההסדרים והתקציב שעברו בתחילת נובמבר 2021 אושרה רפורמה משמעותית ביותר ביבוא מוצרים לישראל. הרפורמה ביבוא מזון ותמרוקים ביקשה לעבור לשיטת הצהרה על עמידה בתקינה אירופית חלף קבלת הצורך ברישיון יבוא.

רשות התחרות הייתה פעילה בקידום הרפורמה משלב הצוות הבין-משרדי בעניין יבוא מוצרים לישראל, שהמלצותיו היוו את הבסיס לרפורמה ביבוא מוצרים; העבירה את הערותיה לטיטות התוכנית הכלכלית שכללה בין היתר את הרפורמה ביבוא, ולאחר מכן השתתפה בכל הדיונים בוועדת הכלכלה של הכנסת - עד לסיום הדיון ואישור הרפורמה.

רפורמה בחקלאות

רשות התחרות היא חלק מהצוות הבין-משרדי האחראי ליישום ולהוצאה לפועל של הרפורמה

של שנה וחצי והשני לתקופה של שלוש שנים, וההסדרים ייבחנו מחדש אם יוגשו לאישור נוסף.

מתן פטור מאישור הסדר כובל מיזם נילוס

ביום 13.1.2021 העניקה הממונה על התחרות פטור בתנאים להסדר כובל, ובעקבותיו התאגדו כמה יבואנים (ובניהם דיפלומט, גורי וליימן שליסל) להקמת מיזם שמטרתו הפצה לוגיסטית ("גלגלים") של מוצריהם ללקוחות שקשה להגיע אליהם כיום. הממונה מצאה כי בצד התועלות הרבות שצומחות מההסדר עלולים להתעורר חששות תחרותיים, ולכן נקבעו כמה תנאים שנועדו למנוע את החששות שעלו עקב החבירה למושא הפטור.

כך נקבעו תנאים שיאפשרו כניסה של שחקנים קטנים (open access) שאינם חלק מהמיזם או שחקנים חדשים למיזם, וכן תנאים שנועדו להבטיח את יכולתם של ספקים קטנים ליהנות מעילות המיזם.

2.2 ייעוצים

משטר אכיפת התקנים הרשמיים של מכון התקנים

ביולי 2020 המליצה רשות התחרות, בעקבות בדיקה שערכה, כי יש לשנות את אופן אכיפת התקנים הרשמיים מאכיפה מקדימה לאכיפה בדיעבד, באמצעות מתן אפשרות ליבואנים לייבא מוצרים על סמך הצהרת יבואן שהמוצרים עומדים בתקן.

במסגרת חוק ההסדרים האחרון התגבשה רפורמה כוללת שנועדה להקל על יבוא מוצרים לישראל. רפורמה זו התייחסה בין היתר להקלה במשטר אכיפת התקנים באמצעות מעבר לניהול סיכונים

עם דגם המבוסס על המכניקה של תוצרי גוגורו, כך שקטנועים אלו צפויים לשמש תחליף קרוב לקטנועים של גוגורו. מאחר שמטרו מוטור כבר בעלת רישיון ייבוא לתוצרי ימאהה, מתן רישיון ייבוא גם לתוצרי גוגורו העלה חשש כי מטרו מוטור תוכל להפעיל כוח שוק חד צדדי מול לקוחותיה במגוון דרכים. עוד עלה החשש ממינוף כוח השוק שבידי מטרו מוטור בתחום קטנועי הבנזין לטובת פעילותה בתחום הקטנועים החשמליים, ביחס ללקוחות הרוכשים את שני סוגי הקטנועים בד בבד.

בעוד הנסיבות העובדתיות שעלו בבדיקת הממונה הובילו למסקנה כי החשש השני מופג במלואו, עלה קושי בהפגת החשש הראשון. קושי זה נבע מחוסר היכולת לגבש תמונה עובדתית אשר על בסיסה ניתן לצפות את מידת כוח השוק שבו צפויה מטרו מוטור להחזיק, זאת עקב אי-הוודאות הקיים ביחס לשוק העתידי, העדר המידע על הדגמים אשר צפויים להיכנס לשוק ומאפייניהם, ותהליכים לשינוי רגולציה בתחום.

לנוכח האמור המליצה הממונה על התחרות למשרד התחבורה למנוע ייבוא של קטנועים חשמליים מתוצרת ימאהה וגוגורו במקביל על ידי מטרו מוטור ללא בחינה תחרותית נוספת, באמצעות התניית הוספת תוצרי גוגורו לרישיון היבוא של מטרו מוטור בצמצום רישיונה ביחס לתוצרי ימאהה, כך שלא יכלול ייבוא קטנועים חשמליים מתוצרתה. באופן זה, לו תרצה מטרו מוטור לייבא קטנועים חשמליים מתוצרת ימאהה, תצטרך לשוב ולבקש רישיון יבואן בהתאם. או אז עשויה להיות ודאות רבה יותר ביחס להתפתחות השוק ולתמונה התחרותית בו.

בחקלאות. הרפורמה מתבטאת בעיקרה בהפחתת מכסים על ירקות ופירות בחקלאות ובהסרת חסמים נוספים, כגון הגנת הצומח, העומדים בפני יבוא.

בתוך כך הרשות משתתפת בדיוני הצוותים הדנים באופן יישום הרפורמה. בין היתר, הרשות אספה נתונים וערכה מחקר לבחינת פערי השיווק בפירות וירקות טריים, והציגה את מסקנותיה בפני הצוות לבחינת פערי השיווק בחקלאות. בפרט בחן המחקר את תרומתם למחיר לצרכן של המקטעים השונים בשרשרת אספקת פירות וירקות לצרכנים (המקטע החקלאי; המקטע הסיטונאי; המקטע הקמעונאי).

ייעוץ רישיון ייבוא מטרו מוטור - גוגורו

במסגרת ייעוץ למשרד התחבורה בעניין שיקולי קידום התחרותיות הענפית, לצורך הענקת רישיון יבואן לחברת מטרו מוטור לקטנוע חשמלי תוצרת גוגורו, המליצה הממונה על התחרות למשרד התחבורה למנוע ייבוא של קטנועים חשמליים מתוצרת ימאהה וגוגורו במקביל על ידי מטרו מוטור עד שתעשה בחינה תחרותית נוספת.

מטרו מוטור עוסקת בייבוא ושיווק לישראל של כלי רכב דו-גלגליים ורכבי שטח ומחזיקה ברישיונות ייבוא למגוון מותגים מובילים בישראל בתחום, ובהם ימאהה, אך אינה פעילה בתחום הקטנועים החשמליים.

גוגורו הוא מותג קוריאני דומיננטי בקוריאה בקטנועים בכלל ובקטנועים חשמליים בפרט.

הבדיקה העלתה כי מותג ימאהה (מותג דומיננטי בישראל) צפוי להיכנס לשוק הקטנועים החשמליים

ייעוץ בהליך הקצאת זכויות להפעלת רציף העבודה באשדוד

חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ פנתה לממונה לייעוץ ענפי בהליך תחרותי להקצאת זכויות להפעלת רציף העבודה באשדוד. הזוכה בהליך יקבל הרשאה להפעלת הרציף למתן שירותים נמליים לתעשיית חיפוי גז טבעי והפקתו בים למשך 15 שנה.

בייעוץ נבחנו שתי שאלות עיקריות – ההשפעה התחרותית בהשתתפות במכרז של גורמים במקטעים נוספים בשרשרת הפקת וחלוקת הגז הטבעי; וההשפעה התחרותית של הקצאת רציף העבודה במגבלות על השימושים המותרים ברציף.

בדיקת הממונה העלתה כי לא צפויה להתעורר בעיה תחרותית לו יזכו במכרז גורמים בעלי קשר לשרשרת ההפקה והחלוקה של הגז הטבעי, כמו חמו אהרון בע"מ וחברת שפיר תעשיות בע"מ. זאת בשל קיומם של רציפים נוספים המספקים את השירותים האמורים לתעשיית הגז הטבעי, ומאחר שמחלקי גז טבעי אינם עוסקים בצד המסחרי של רכישת הגז מספקים באופן המאמין תמריץ להעדיף במתן שירותי נמל חברת גז טבעי כזו או אחרת. עם זאת המליצה הממונה להבהיר למועמדים כי יש לספק לכל לקוח פוטנציאלי המעוניין להשתמש ברציף, נגישות בתנאים דומים לשירותים הניתנים.

עוד העלתה בדיקת הממונה בנוגע לשאלה השנייה, כי אין הצדקה לייחד את השירותים שיינתנו ברציף העבודה אך ורק לפעילות נמלית של חברת הגז הטבעי למשך 15 שנה. חברות הגז הטבעי מקבלות שירותים נמליים כבר היום מהנמלים, וממילא ישנה עדיפות לקבל שירותים אלה בצפון הארץ נוכח

ייעוץ במכרז לקו הכחול של הרכבת הקלה בירושלים

במסגרת ייעוץ לוועדת המכרזים הבין-משרדית לפרויקט הקו הכחול של הרכבת הקלה בירושלים בעניין שיקולי קידום התחרותיות הענפית, המליצה הממונה על הפרדה בין זכייה במכרז להפעלת הקו הכחול של הרכבת הקלה בירושלים לתקופה שבין 7 ל-15 שנים, ובין הפעלת קווי אוטובוס מסוימים בירושלים.

בתקופת תחילת פעילות הקו הכחול צפויים לפעול בירושלים שלושה מפעילי אשכולות קווי אוטובוסים: אגד, סופרבוס ואקסטרה. בייעוץ הענפי הקודם בעניין הרכבת הקלה בירושלים, נמצא כי ישנם יחסי תחליפיות בין מערך הרכבת הקלה לכמה מקווי האוטובוס בעיר. כמו כן נמצא שמערכי התמריצים של הזוכה במכרז ושל מפעילי אשכולות קווי האוטובוסים עשויים להשפיע לרעה על התחרות בין אמצעי התחבורה השונים, כשהם מוחזקים בידי גורם אחד. ממצאים אלו תקפים גם לייעוץ הנדון, ולכן בדומה לאמור בייעוץ הקודם, נקבע כי החזקתו של מפעיל אחד הן באשכול קווי אוטובוס בירושלים הן בקו הכחול של הרכבת הקלה, נחותה מבחינה תחרותית ממצב שבו אמצעי התחבורה יופעלו בידי מפעילים שונים זה מזה.

עם זאת, כיוון שתמונת קווי האוטובוס הפועלים בירושלים בתקופת הפעלת הקו הכחול איננה ברורה דיה בשלב זה, המליצה הממונה כי ככל שהזוכה במכרז מפעיל את אחד מאשכולות קווי האוטובוסים בירושלים, יבוטל הרישיון של הזוכה להפעלת האשכול בטרם תחילת הפעלת הקו הכחול.

משנה, שרשות התחרות חברה בה. ועדת המשנה נועדה לגבש אסדרה רוחבית ואחידה של כלל שירותי התשלום (הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של אמצעי תשלום וניהול חשבונות תשלום), שתאפשר תחרות בין נותני שירותי התשלום למיניהם, תוך התאמה להתפתחות הטכנולוגית בתחום שירותי התשלום והענקת מטריית הגנה צרכנית (לשם כך חוקק בינואר 2019 חוק שירותי תשלום).

ייזום פעולות תשלום הוא שירות שנועד לאפשר לצד ג' ליזום הוראה להעברה בנקאית ישירות מחשבון הלקוח אל המוטב, באופן שצפוי להיות אמצעי תשלום נוח, יעיל וזול. רשות התחרות חברה בצוות בין-משרדי, אשר מנסח את העקרונות להסדרת פעילות יוזמי התשלומים ואת חובות מנהלי החשבונות כלפיהם.

בינואר 2022, ולאחר עבודה ממושכת של הצוות הבין-משרדי ושל ועדת המשנה שבו חברה רשות התחרות, פורסם תזכיר חקיקה עדכני אשר כולל גם את אסדרת העיסוק במתן שירותי תשלום וגם שירותי ייזום פעולות תשלום.

אחת ממטרות האסדרה היא להרחיב את השימוש בשירותי תשלום מתקדמים, תוך הסדרת אפשרות הגישה שלהם למערכות התשלומים. האסדרה היא שלב נוסף בפירוק סל המוצרים הבנקאי ותאפשר לגורמים חוץ בנקאיים להיכנס לתחום ולהתפתח בו לצד השחקנים הבנקאיים הקיימים בשוק ובכך לעודד את התחרות בתחום.

בנקאות פתוחה

ביום 4 בנובמבר 2021 אושר בכנסת בקריאה שנייה ושלישית חוק מתן שירות מידע פיננסי,

המיקום של מרבית מאגרי הגז הטבעי. כך או כך, לא נראה שהפעילות המיועדת תצריך הקצאה של רציף שלם רק לשם כך ולתקופה ממושכת, באופן שגם משפיע לרעה במישור הפנים-מכרזי בצמצום מתמודדים במכרז וקבלת הצעות שאינן מיטביות. נוכח האמור המליצה הממונה כי תיעשה העניין יישקל מחדש.

ייעוץ למשרד החינוך בעניין מכרז התוכן הדיגיטלי לבתי הספר

משרד החינוך פנה לממונה על מנת לבחון את מכרז התוכן הדיגיטלי לבתי הספר המפורסם בכל שנה, ולהציע אפשרויות להגברת התחרות בין ספקי התוכן במסגרת המכרז.

בדיקת הרשות מצאה כי חברת מט"ח היא ספק התוכן הדיגיטלי המרכזי מבחינת היקפי התכנים וההכנסות המתקבלות מהמכרז. כמו כן נמצא כי המכרז טומן בחובו תמריצים מבניים להעדיף ספקי תוכן המציעים סל רחב של מוצרים. זאת הייתה גם העדפת בתי הספר, כי כך יוכלו לקבל כמה שיותר תכנים במסגרת התקציב הקבוע שניתן להם. לנוכח האמור נמצא כי ישנם חסמי כניסה והתרחבות לספקי תוכן קטנים.

צוות הרשות פעל בשיתוף פעולה עם משרד החינוך על מנת לגבש שורת הצעות לשיפור וייעול התחרות במכרז התוכן הדיגיטלי.

תזכיר חוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום ייזום תשלומים

כחלק מיישום המלצות הוועדה להגברת התחרותיות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים הוקמה ועדת

ייעוץ לרשות המים - קידום התחרות בפיתוח משק המים

בעקבות פנייה של רשות המים, ערכה רשות התחרות ניתוח שנועד למצוא דרכים לקידום התחרות בפיתוח משק המים, ובפרט בכל הנוגע לייזום פרויקטים של תשתיות בתחום. הניתוח הראה כי ככלל, חברת מקורות מבצעת פרויקטים בעלות גבוהה יותר ובקצב איטי יותר מאגודות המים. לפיכך המליצה הרשות להגביר במידה ניכרת את התחרות העומדת בפני מקורות בביצוע פרויקטים במשק המים.

על פי ייעוץ הרשות - הדרך העדיפה לקידום תחרות על ידי רשות המים היא שימוש בהליכים תחרותיים אשר צפויים ליצור לחץ תחרותי על המתמודדים ולאפשר השוואה ישירה של הצעות שונות, על סמך פרמטרים של מחיר, זמני ביצוע וסטנדרט ביצוע. עם זאת צוין כי ככל שלא ניתן לקדם הליכים תחרותיים מסוג זה, דרך נוספת להגביר את התחרות היא הגדלת מגוון והיקף הפעילות של גורמים פרטיים שביכולתם לבצע פרויקטים בסדרי הגודל שמקורות נוהגת לבצע, ויצירת תחרות על דרך השוואה (Yardstick competition).

ייעוץ למשרד להגנת הסביבה - תחרות בתחום הטיפול במצברים

המשרד להגנת הסביבה פנה לממונה על התחרות לייעוץ ענפי בהליך תחרותי לטיפול במצברים משומשים. רשות התחרות ערכה בדיקה בעניין, ממצאי הרשות העידו כי הקורנס מפעלי עופרת בע"מ הוא המפעל היחיד בישראל המעבד וממחזר פסולת מצברי עופרת משומשים בישראל. הקורנס הוא החלופה היחידה העומדת בפני סוחרי המצברים

התשפ"ב-2021. רשות התחרות הייתה חברה בצוות בין-משרדי שהוביל את גיבוש האסדרה.

המטרה העיקרית של האסדרה היא שנותני שירותי מידע פיננסי יוכלו לאגד את המידע על הלוקוח מגופים פיננסיים שונים ולספק לו שירותים מגוונים, ובהם ריכוז מידע, השוואת עלויות וייעוץ להתנהלות פיננסית. פעילות זו תסייע להתמודד עם אחד החסמים המרכזיים להתפתחותה של תחרות בתחום השירותים הבנקאיים: מורכבות המידע והקושי של לקוחות רבים להעריך את המחיר שישלמו בעבור השירותים הבנקאיים שהם צורכים.

מעבר בקליק

ביום 22 בספטמבר 2021 החל יישומו של הליך "מעבר בקליק". ההליך החל בעקבות תיקונים לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), אשר מחייב את הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית מבנק לבנק באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח ובלא גביית תשלום, בתוך שבעה ימי עסקים. רשות התחרות הייתה חברה בצוות בין-משרדי שעסק בנושא.

פישוט תהליך המעבר יקל על הלקוחות לעבור בין בנקים ויפחית את חסמי המעבר של הלקוחות. יצוין כי הבנקים בחרו ליישם את הליך "מעבר בקליק" בדרך של הקמת מערכת ייעודית על ידי מס"ב, הנשלטת על ידי הבנקים, ורשות התחרות אפשרה את הפעילות הזאת בפטור שניתן ביום 14 בפברואר 2019. זאת כפוף לתנאים שחלים על מס"ב מכוח החלטות קודמות, לרבות חיובה לתת גישה לשירותיה לכל חברי מס"ב ולקוחותיהם.

וכל כמות המים המיוצרת נמכרת למדינה. על כן יש חשיבות רבה למספר המתחרים במכרזים – שם נקבע המחיר שתשלם המדינה על רכישת מים מהמתקן לשנים רבות. בד בבד, לעיתים המדינה מבקשת מהמתקנים הקיימים להרחיב את כמויות המים שהם מייצרים (באופן קבוע או זמני). במקרים אלו המתקנים הקיימים מתחרים זה בזה גם לאחר מועד המכרז, ולפיכך יש חשיבות למספר המתחרים שיכולים להרחיב את כמויות המים המותפלות. המתווה המוסכם צפוי אפוא להביא לידי מצב תחרותי אופטימלי, כאשר מביאים בחשבון הן את המכרזים העתידיים, הן את ההרחבות העתידיות שהמדינה עשויה להידרש להן. כלומר מכירת המתקן באשקלון בתמורה לזכות להשתתף במכרזים על המתקנים באשדוד ובגליל מערבי, מאפשרת גם הגברת התחרות במכרזים וגם צמצום החששות התחרותיים בעת ביצוע הרחבות. מצד אחד, השתתפותה של IDE במכרזים של מתקני ההתפלה באשדוד ובגליל מערבי צפויה להגביר את התחרות במכרזים אלו. מנגד, מכירת המתקן באשקלון צפויה להפיג את החשש התחרותי שעשוי היה לעלות ביחס לתחום ההרחבות, וזאת במקרה ש-IDE תזכה הן במתקן בגליל מערבי הן במתקן באשדוד.

ייעוץ לחברת נמלי ישראל - רציף 30 (עדכון)
במהלך שנת 2015 פרסמה חברת נמלי ישראל (חנ"י) מכרז למתן הרשאה להפעלת רציף 30 שבנמל אשדוד לצורך יבוא מלט לישראל. חנ"י פנתה לממונה על התחרות לקבלת ייעוץ בעניין המכרז.

הייעוץ בעניין רציף 30 פירט בין היתר את עמדת הרשות כי אין למנוע את השתתפותן של חברות בטון במכרז ובלבד שתנאי המכרז יחייבו אותן למכור

הפועלים בענף ואין כל חלופה חוקית אחרת בענף לטיפול בפסולת מצברים. הבדיקה הצביעה על מעמדו הדומיננטי של הקורנס בשוק המקומי על ידי השוואת המחירים שבהם הקורנס רוכש מצברים בשוק המקומי לעומת המחירים שבהם הוא רוכש מצברים בעולם (יבוא מצברים). מהנתונים עלה כי הקורנס רוכש חלק ניכר מהמצברים שלו מיבוא, ובעבורם הוא משלם מחיר הגבוה במידה ניכרת ממצברים שנרכשו בשוק המקומי.

נמצא כי מחיר הרכישה הנמוך של מצברים בשוק המקומי לעומת המחירים בעולם פוגע כלכלית בגופים הפועלים בענף המקומי ובתמריץ שלהם לטפל בפסולת באמצעות האפיק המוסדר היחיד בישראל. משכך, עמדת הרשות הייתה כי יש לפתוח את הענף לתחרות, בפרט ליצוא, באופן שיפעיל לחץ תחרותי על הקורנס, יוביל למחיר תחרותי יותר בשוק המקומי ויקטין את התמריץ לטיפול פיראטי במצברים משומשים. עמדה זו התקבלה על ידי המשרד להגנת הסביבה והשוק נפתח לתחרות.

ייעוץ לרשות המים - מתקן התפלה גליל מערבי
רשות המים פנתה לממונה על התחרות לייעוץ ענפי בהליך תחרותי להקצאת זכות להקמת מתקן התפלת מים. לאחר בחינה מעמיקה של שוק התפלת המים, רשות התחרות יחד עם ועדת המכרזים הבין משרדית להתפלת מי-ים ורשות המים הגיעו להסכמה ולפיה בתמורה למכירת מתקן ההתפלה באשקלון תינתן ל-IDE האפשרות להתמודד במכרזים על מתקני ההתפלה באשדוד ובגליל מערבי.

בשונה משווקים אחרים, בתחום ההתפלה מרבית התנאים המסחריים (כמויות ומחירי המים) נקבעים מראש במסגרת המכרזים להקמת מתקני ההתפלה,

ממצאי הבדיקה של הרשות העלו כי שוק המחצבות הוא ממועט מתחרים וסובל מקשיים תחרותיים. מהבדיקה עלה שמפעלי בטון רבים, אשר האגרגטים היא תשומה מרכזית בעבורם, אינם נהנים מתחרות בתחום אספקת האגרגטים. על מנת לפתור קשיים תחרותיים אלו המליצה הוועדה, בהתבסס על עבודת הרשות, לקדם הפרדה בין צמדי מחצבות סמוכות בבעלות צולבת באופן אקטיבי עוד בטרם מועד סיום ההרשאה של אחת המחצבות. כמו כן הומלץ לבחון התערבות ממשלתית אקטיבית בהפעלת מחצבה המושבתת בשל הליכים משפטיים, וזאת באמצעות גורם שלא מפעיל מחצבה נוספת באותו אזור גיאוגרפי.

ד.3. אכיפה מנהלית

בית הדין לתחרות דחה את העררים בעניין חברת החשמל

ביום 19 בינואר 2021 דחה בית הדין לתחרות את העררים שהגישו חברת החשמל ונושאי משרה בה על החלטת הממונה מיום 6.3.2017. לפי ההחלטה חברת החשמל ניצלה לרעה את מעמדה כבעלת מונופולין בניגוד להוראות סעיף 29א לחוק, והחל מאמצע שנת 2013 ועד לסוף שנת 2015 הפסיקה את שירותי מנהלי תיקי הלקוחות (סות"לים) ללקוחות עסקיים שעברו לרכוש חשמל מיצרני חשמל פרטיים – מתחריה החדשים בשוק אספקת החשמל. במסגרת החלטת הממונה הוטל על חברת החשמל עיצום כספי בגובה 13 מיליון ש"ח, ועל נושאי משרה בכירים בחברה הוטלו עיצומים כספיים אישיים שנעו בין 100 אלף ש"ח ל-165 אלף ש"ח. בית הדין אישר את סכומי העיצומים הכספיים.

מדי שנה כמות מוגדרת של צמנט המיובא לרציף 30, ללקוחות אחרים שאינם בעלי זיקה לזוכה ברציף. במהלך שנת 2018 הוכרזה הנסון כזוכה במכרז. בשלהי שנת 2020 ביקשה הנסון מחנ"י להפחית את הכמות שהיא צריכה למכור לגורמים שלישיים, ובהמשך לכך פנתה חנ"י לרשות התחרות בבקשה לקבל את עמדתה. ממצאי הרשות במהלך הבדיקה המעודכנת העלו כי מאז הייעוץ המקורי בעניין רציף 30, חלו שינויים מהותיים בשוק המלט בישראל, הנובעים בעיקרם מהסרת חסמי היבוא. פתיחת הענף לתחרות מיבוא הביאה לגידול ניכר במספר ספקי המלט ויבואניו. בעבר נפרק מלט מיובא רק ברציף 30, ואילו כיום מלט מיובא באמצעות רציפים נוספים בנמל אשדוד וכן בנמלי חיפה ומספנות ישראל, וזאת באמצעות תשתיות חדשות שהוקמו ליבוא מלט. כמו כן הוקמו מפעלי טחינת קלינקר חדשים המייצרים מלט. לפיכך נמצא כי התחרות המתעצמת בשוק המלט בישראל ממתנת מאוד את השפעתו של התנאי.

בהתאם לכך מצאה הממונה על התחרות כי הצורך בהטלת התנאי כדרך להבטיח הגברה של התחרות בענף נחלש בשנים האחרונות, והבהירה כי בנסיבות העניין אפשר לצמצם את המגבלה שנקבעה בתנאי חנ"י קיבלה עמדה זו.

ייעוץ בתחום המחצבות

במהלך שנת 2021 הייתה רשות התחרות חברה בוועדה הבין-משרדית לבחינת צעדי מדיניות בתחום הכרייה והחציבה בישראל בראשות מנכ"ל משרד השיכון מר יאיר פינס. במסגרת זו סייעה הרשות לוועדה לגבש המלצות הנוגעות להיבטי תחרות בתחום המחצבות.

בית הדין לתחרות העניק היתר זמני לשיתופי פעולה בין שב"א ומס"ב כפוף לתנאים שעליהם המליצה הממונה על התחרות

ביום 10 במאי 2020 הגישו שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (שב"א) ומרכז סליקה בנקאי בע"מ (מס"ב) בקשה לאשר את שיתופי הפעולה הקיימים ביניהן כהסדר כובל. עמדת הממונה על התחרות כפי שהוגשה לבית הדין לתחרות הייתה כי אין לאשר את ההסדר כפי שהתבקש, היות ששיתופי הפעולה בין שב"א למס"ב הם בבחינת הסדר כובל אשר עלול לפגוע בתחרות ואינו לטובת הציבור. עם זאת הבהירה הממונה כי הפסקת שיתופי הפעולה בין שב"א למס"ב צריכה להיעשות באופן מבוקר ומדורג.

ביום 7 באפריל 2021 הגישו שב"א ומס"ב לבית הדין לתחרות בקשה להיתר זמני כפוף לתנאים שהמליצה עליהם הממונה. תנאים אלו התמקדו בהפרדת ההנהלות של שתי החברות והפרדה של חלק ניכר מההתקשרויות עם צדדים שלישיים במהלך המחצית הראשונה של שנת 2022. עוד נקבע במסגרת התנאים כי עד סוף דצמבר 2021 יגישו שתי החברות לממונה מתווה המתייחס ליתר שיתופי הפעולה ביניהן. במסגרת בקשתן להיתר זמני התחייבו שב"א ומס"ב שעד לסיום ההליך הן יפעלו רק בהתאם להיתר הזמני או בהתאם להחלטה אחרת של הממונה.

בהתאם לאמור, ביום 10 באפריל 2021 נענה בית הדין לבקשה ונתן לחברות היתר זמני.

לאחר שהחברות הגישו את המתווה ולאחר דין ודברים עם הממונה, ביום 27 בפברואר 2022 הוגשה לבית הדין לתחרות בקשה מוסכמת מטעם הממונה, שב"א ומס"ב, לאישור מתווה הפרדה בין החברות,

במסגרת ניסיונותיה הרבים של הממשלה להכניס תחרות למשק החשמל, בשנת 2013 החלו יצרני חשמל פרטיים לספק חשמל ללקוחות עסקיים. אך לצד התחרות שהתפתחה בייצור החשמל נותרה חברת החשמל מונופול בלעדי ברשת הולכת החשמל וחלוקתו, כך שגם יצרני החשמל הפרטיים וגם הלקוחות שרוכשים מהם חשמל חייבים להשתמש ברשת ההולכה והחלוקה שבבעלות חברת החשמל.

כחלק משירותיה במקטע ההולכה והחלוקה העמידה חברת החשמל לרשות לקוחותיה העסקיים מת"ל, שהוא איש קשר זמין אשר מלווה את הלקוח העסקי, ומייצג אותו מול חברת החשמל. חינויותו הגדולה של מת"ל באה לידי ביטוי בין היתר בתיאום הפסקות חשמל יזומות, ובליויי הלקוח העסקי בזמן אמת במקרים של תקלות ברשת החשמל, תוך מתן מידע על הטיפול בתקלה ומשכה הצפוי. מאחר שתקלות חשמל עלולות לגרום הפסדים כספיים כבדים ללקוחות עסקיים בעקבות השבתת פעילותם, השירות שנותן המת"ל חשוב מאוד בעבורם. לכך יש להוסיף שנוכח העובדה שחברת החשמל היא מונופול בלעדי במקטעי ההולכה והחלוקה, ליצרני החשמל הפרטיים אין יכולת לספק שירות דומה לשירות שנותן המת"ל. הפסקת שירותי המת"לים הייתה עלולה להרתיע לקוחות עסקיים מלעבור ליצרני החשמל הפרטיים, ובכך לפגוע בתחרות המתפתחת במשק החשמל.

על פסק הדין של בית הדין לתחרות הוגשו ערעורים לבית המשפט העליון והם תלויים ועומדים.

נדחו על ידי בית הדין.

ההתחייבויות מושא הצו יעמדו בתוקפן לפרק זמן של ארבע שנים.

בית הדין לתחרות דחה את הערר שהוגש כנגד אישור מיזוג נבו והמתמחה

ביום 28 באפריל 2021 דחה בית הדין לתחרות את הערר שהגישה קבוצת קו מנחה שירותי מידע ותקשורת בע"מ על החלטת הממונה לאשר את המיזוג בין מותג "המתמחה", אשר מספק פתרונות לימוד והכנה לבחינות ההסמכה של לשכת עורכי הדין בישראל, ובין נבו הוצאה לאור בע"מ, המפעילה את המאגר לחיפוש מידע משפטי "נבו".

הערר נדחה בעקבות החלטתה של קו מנחה למשוך את הערר, לאחר דיון מקדמי שהתקיים בבית הדין לתחרות.

בדיקת הרשות העלתה כי המיזוג לא צפוי לפגוע בתחרות ואף טומן בחובו יתרונות המעודדים תחרות, מאחר שהוא מנתק את הזיקה בין לשכת עורכי הדין בישראל (באמצעות החברה הכלכלית) ובין קורס ההכנה למבחני הלשכה של המתמחה.

פייסבוק - מכתב כוונת חיוב

ביום 11 במאי 2021 הודיעה הממונה על התחרות לחברת פייסבוק שהיא שוקלת לקבוע כי החברה ביצעה מיזוגים שהיו חייבים בדיווח לפי חוק התחרות, ושכוננתה להטיל עליה ועל חברת האם שלה בארה"ב, Facebook Inc., עיצומים כספיים בסך של כ-6 מיליון ש"ח כפוף לשימוע. מכתב השימוע נשלח לפייסבוק לאחר שנמצא כי היא

כך שההסדר הכובל יאושר בתנאים מוסכמים. התנאים, שגובשו בשיתוף חטיבת התשלומים בבנק ישראל, כוללים הפרדה מלאה של החברות מרמת ההנהלה, פיתוחי האפליקציות ושירותי התשלומים המיידים, ועד לתשתיות שעליהן נסמכות החברות. כל זאת במהלך השנים הבאות.

באחרונה אישר בית הדין לתחרות את המתווה המוסכם בין שב"א ומס"ב לממונה ונתן לו תוקף של פסק דין.

בית הדין לתחרות אישר את הצו המוסכם עם בוקינג

ביום 28 באפריל 2021 אישר בית הדין לתחרות במלואו את ההסכמות שאליהן הגיעה הממונה על התחרות עם בוקינג, וקבע כי הן ראויות וכי הן מקדמות את התחרות. על פי הוראות הצו המוסכם, לא תוכל בוקינג למנוע מבתי מלון להציע ללקוחותיהם מחירים ותנאים טובים יותר מאלו שמוצעים באתר Booking.com בפלטפורמות online מתחרות. נוסף על כך לא תוכל בוקינג למנוע מבתי מלון להציע מחירים או תנאים טובים יותר באמצעים שאינם מקוונים (offline). כך למשל, מלונות יוכלו להציע ללקוחות מחיר נמוך יותר בטלפון או בדלפק המלון. מלונות יוכלו להציע גם סוגי חדרים שונים מאלו שמוצגים בבוקינג בפלטפורמות אונליין מתחרות או באתר הבית שלהם.

הוראות הצו דומות להתחייבויות שבוקינג קיבלה עליה באירופה בשנת 2015, בעקבות בדיקה משותפת של רשויות התחרות באיטליה, צרפת ושוודיה.

התנגדות שהגישה התאחדות בתי המלון נגד ההסכמות שאליהן הגיעה הממונה על התחרות

ההסכם שבו התקשרה חברת החשמל עם חלק מהשותפות במאגר תמר באוקטובר 2020. סך החיסכון במחיר רכישת גז לחברת החשמל על פי הסכם הפשרה מוערך ב-100 מיליון ש"ח.

ברקע הצו המוסכם עמד סכסוך בין המחזיקות בתמר. הסכסוך התחיל לאחר שרוב המחזיקות במאגר חתמו ביום 4.10.2020 על הסכם חדש עם חברת החשמל, ולפיו הן ימכרו לה גז טבעי במחיר נמוך ממשיית מהמחיר שעליו הוסכם בהסכמים קודמים של חברת החשמל עם מאגרי תמר ולוויתן. נובל מצידה סירבה להזרים גז בהתאם להסכם החדש. בעקבות התלונות פתחה רשות התחרות בהליך בדיקה ובחנה האם התנהגותה של נובל עולה כדי ניצול לרעה של מעמדה המונופוליסטי בניגוד להוראות סעיפים 29 ו-29א לחוק. הליך הבדיקה הסתיים בהסכמות שגובשו עם נובל והועמדו להערוצ הציבור. הסכמות אלה אושרו על ידי בית הדין במלואן והתנגדויות אליו נדחו.

מקיטה - מכתב כוונת חיוב

ביום 13 ביוני 2021 הודיעה הממונה על התחרות על כוונתה להטיל עיצום כספי בגובה של כ-7 מיליון ש"ח על חברת ארגנטולס בע"מ, היבואנית הבלעדית של מותג כלי העבודה החשמליים מקיטה (Makita), ועל כוונתה להטיל עיצום כספי על שלושה נושאי משרה בארגנטולס בגובה שבין 360 אלף ל-450 אלף ש"ח, כפוף לשימוע. זאת לאחר שארגנטולס דרשה מקמעונאים שרכשו ממנה את מוצרי מקיטה להעלות את מחירי מוצרי מקיטה שנקובים באינטרנט ובעיקר בפלטפורמת השוואת המחירים "זאפ", ולאחר מכן גם להפסיק את הפרסום של מוצרי

רכשה בשנים 2018 ו-2019 שתי חברות ישראליות (RedKix ו-Service Friend, בהתאמה) ולא דיווחה על העסקאות לרשות התחרות ולא קיבלה את אישור הממונה בטרם ביצעה אותן, כנדרש על פי חוק התחרות.

מבדיקת הרשות עלה כי פייסבוק, אשר מחזיקה גם ברשת החברתית אינסטגרם, היא לכאורה בעלת מונופולין בשוק הרשתות החברתיות למשתמשים פרטיים בישראל, ולכן העסקאות היו חייבות בדיווח מכוח "חלופת המונופולין" - ולפיה בעל מונופולין, מוכרז או לא, נדרש להגיש הודעת מיזוג בכל עסקה שהוא צד לה והעסקה חייבת לקבל את אישור הממונה בטרם המיזוג.

בית הדין לתחרות אישר את הצו המוסכם עם נובל אנרג'י מדיטרניאן לימיטד

ביום 31.5.2021 אישר בית הדין לתחרות את ההסכמות שאלהן הגיעה הממונה על התחרות עם נובל אנרג'י מדיטרניאן לימיטד, במסגרת צו מוסכם מיום 31 בינואר 2021.

בהתאם להוראות הצו שאושר על ידי בית הדין, נובל, שמפעילה את מאגר הגז תמר, תאפשר לכל אחת מהמחזיקות בתמר למכור בנפרד את חלקה בגז המצוי בו, ללא צורך בהסכמת שאר המחזיקות. מכר בנפרד ממאגר תמר יביא לשיפור ניכר במבנה התחרות בשוק הגז הטבעי בישראל מכאן והלאה, שכן הוא יאפשר תחרות בת קיימה בין מחזיקי מאגר תמר למחזיקי מאגר לווייתן. תחרות זאת צפויה להביא לידי הפחתה של ממש במחירי הגז. נוסף על כך, במסגרת הצו הגיעה נובל להסכם פשרה עם חברת החשמל, המסדיר את הנזקים שנגרמו לחברת החשמל בשל סירובה של נובל לכבד את

דקסיה ישראל).

ברקע הדברים עמדה החלטת הממונה לאשר את המיזוג כפוף לתנאים שחייבו מכירת חלק מתיק האשראי לרשויות מקומיות לצד שלישי. בנק ירושלים הגיש ערר על החלטה זו, ובית הדין לתחרות סילק את הערר על הסף בשל היעדר פגיעת הגבל עסקי בבנק ירושלים. לאחר שהערר נדחה על הסף, הגיש בנק ירושלים ערעור על פסק דינו של בית הדין לתחרות.

חוק התחרות מאפשר לצד שאינו ארגון צרכני או איגוד עסקי לערר על החלטת הממונה לאשר מיזוג רק אם הוא "אדם הנפגע מהמיזוג". לאורך השנים פורשה אמירה זו על ידי בית הדין לתחרות בשורה של החלטות כ"פגיעת הגבל עסקי", להבדיל מפגיעה עסקית או אחרת. כן נדרש שהפגיעה ההגבלית תהיה בעורר עצמו.

בפסק הדין (ע"א 2531/20) קבע בית המשפט העליון כי דין הערעור להידחות בשל העובדה שהמיזוג בין מוניציפל בנק לדיסקונט הוא "מעשה עשוי", וכי ביטול עסקת המיזוג אינו אפשרי עוד, בהתחשב בפגיעה שתגרם עקב כך לצדדים לעסקה ולצדדים שלישיים. כמו כן הכיר בית המשפט העליון בחשש מניצול לרעה של הליכים באמצעות הגשת עררי סרק בניגוד לאינטרס הציבורי.

לידיאנט - מכתב כוונת חיוב

ביום 23 בנובמבר 2021 הודיעה מ"מ הממונה על התחרות לחברת MBI פארמה בע"מ ולשני נושאי משרה בה על כוונתה להטיל עיצומים כספיים בגובה 8 מיליון ש"ח על MBI וכ-614 אלף ש"ח על כל אחד מנושאי המשרה, כפוף לשימוע (ההחלטה). זאת

מקיטה בפלטפורמת השוואת המחירים "זאפ". ההפרה המדוברת היא הכתבת מחיר מינימום לצרכן, ותוצאתה הישירה היא הגבלת התחרות בין הקמעונאים על מחירי המותג מקיטה.

מהבדיקה עלה שהשימוש בזאפ הביא לידי ירידת מחירים של מוצרי מקיטה. לכן במהלך השנים 2017-2018 פעלה ארגנטולס להעלות את המחירים לצרכן של מוצרי מקיטה, בכך שדרשה מלקוחותיה הקמעונאים לנקוב באינטרנט, ובעיקר בזאפ, במחירים התואמים את המחירון שהכתיבה להם. זאת על מנת למנוע ירידת מחירים של מוצרי מקיטה עקב השימוש בזאפ. נוסף על כך, בהתאם להסכמות בין ארגנטולס לכמה קמעונאים מרכזיים, הפסיקו קמעונאים אלה לפרסם את מוצרי מקיטה באתר זאפ במועד מסוים בשנת 2018.

מהבדיקה שערכה רשות התחרות עלה כי מקיטה הוא המותג החזק ביותר ובעל נתח השוק הגדול ביותר בארץ בתחום כלי העבודה החשמליים המקצועיים, וכי בתחום זה שוררת תחרות מועטה. עוד העלתה בדיקת הרשות כי היבוא המקביל של מוצרי מקיטה לישראל הוא מועט, בין היתר על רקע פעולות שנקטה ארגנטולס על מנת לחסום יבוא כזה.

בית המשפט העליון דחה את הערעור לגבי אישור המיזוג בין בנק דיסקונט ובין מוניציפל בנק

ביום 29 באוגוסט 2021 דחה בית המשפט העליון ערעור שהגיש בנק ירושלים, על החלטת בית הדין לתחרות למחוק על הסף ערר שהוגש כנגד החלטת הממונה על התחרות לאשר בתנאים את המיזוג בין קבוצת דיסקונט למוניציפל בנק (לשעבר בנק

ד.4. אכיפה פלילית

תיק השרתים

בית המשפט המחוזי ב-ים (כבוד השופט דוד גדעוני) גזר ב-13 בספטמבר 2021 על מר שחר שרון, מנהל תיק לקוחות בחברת ווי! בע"מ, עונש של 5.5 חודשי מאסר בפועל ותשלום קנס בסך 100,000 ש"ח. כמו כן ב-26 בדצמבר 2021 גזר ביהמ"ש על מר גלעד צור, מנהל לקוחות בחברת הראל טכנולוגיות מידע בע"מ, עונש של 7 חודשי מאסר בפועל ותשלום קנס בסך 45,000 ש"ח.

הנאשמים הודו במסגרת הסדר טיעון ביותר מעשרה אישומים שעניינם תיאומים של הליכי תיחור לרכישת מוצרים בתחום המחשוב של התעשייה האווירית וגופים נוספים. העבירות נעשו במשך כ-3 שנים בין השנים 2009-2012 ועסקו בהליכי תיחור שהיקפם הכספי המצטבר עמד על כ-3 מיליון דולרים. הם גם הורשעו בעבירות קבלת דבר במרמה בגין חלק מהאישומים.

בית המשפט חזר על קביעת בית המשפט העליון והדגיש: "בית המשפט העליון קבע פעם אחר פעם מדיניות ברורה ועקבית לפיה יש להטיל על מבצעי עבירות בתחום ההגבלים העסקיים עונשי מאסר לריצוי בכלא ושלא בעבודת שירות. מדיניות זו לא יוחדה או הוגבלה אך לעבירות שנעשו בנסיבות מחמירות.

משנקבעה מדיניות ענישה - להטלת עונשי מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריה - על בתי המשפט להציבה כנקודת מוצא ולפעול ליישומה."

כן שקל בית המשפט לקולא את נסיבותיהם

מאחר ש-MBI קבעה, לכאורה, מחיר גבוה ובלתי הוגן לתרופת "לידיאנט" - תרופה מצילת חיים לחולי מחלת Cerebrotendinous Xanthomatosis (CTX).

זאת הפעם הראשונה שרשות התחרות תנקוט (בכפוף לשימוע) בהליכי אכיפה נגד בעל מונופולין שניצל את מעמדו לרעה וקבע מחיר גבוה ובלתי הוגן.

בדיקת רשות התחרות העלתה כי MBI היא בעלת מונופולין בישראל באספקת תרופה למחלת ה-CTX, מחלה גנטית חשוכת מרפא, שבה חולים כמה מאות חולים ברחבי העולם, ומהם כ-50 בישראל. החולים במחלה נדרשים ליטול את התרופה מצילת החיים מדי יום ביומו. בעבר נטלו החולים תרופה בשם Xenbilox (קסנבילוקס), אותה שיווקה בישראל בעיקר MBI במחיר של כ-8,000 ש"ח לחפיסה. בשנת 2017 הפסיקה היצרנית העולמית לייצר את הקסנבילוקס, והחלה לשווק את "לידיאנט", אך אין שוני ממשי בין שתי התרופות. בשנת 2018 נרשמה "לידיאנט" בישראל כתרופה ייעודית לטיפול ב-CTX, ולכן על פי הרגולציה של משרד הבריאות, פרט לחריגים, אי אפשר לייבא תרופה אחרת לטיפול במחלה. מאותה תקופה ועד למועד ההחלטה עלה מחיר התרופה במאות אחוזים עד כ-50,000 ש"ח לחפיסה. גם לאחר כניסת התרופה לסל התרופות נותר מחירה גבוה ועמד על כ-32,000 ש"ח לחפיסה. מדובר במחיר גבוה במאות אחוזים לעומת הקסנבילוקס. בעלותו הגבוהה נושאות קופות החולים וקופת סל שירותי הבריאות, ותקציבן נפגע על חשבון הציבור כולו.

להסדר כובל, בעקבות תיאום הצעותיהם במכרז לביצוע עבודות מים וביוב בעיר טייבה שפרסם תאגיד המים "פלגי שרון" בשנת 2015.

תיק איגוד הסיטונאים

בית המשפט המחוזי מרכז (כבוד השופט ד"ר עמי קובו) אימץ ב-18 במרץ 2021 את הסדר הטיעון שאליו הגיעו הצדדים, הרשיע את יו"ר איגוד הסיטונאים בגין הפרת חובת הפיקוח המוטלת עליו למניעת עבירות על חוק התחרות וגזר עליו עונש של 6 חודשי מאסר על תנאי וקנס בסך 40,000 ₪.

כמו כן הרשיע בית המשפט המחוזי את האיגוד בעבירת צר להסדר כובל וקו פעולה, וגזר עליו קנס בסך 50,000 ₪ והתחייבות בסך 150,000 ₪ למשך שנתיים.

הנאשמים הודו במסגרת הסדר טיעון שבנובמבר 2019 החליטה האספה הכללית של האיגוד להחרים את חברת גליל ולא לרכוש ממנה תוצרת חקלאית. ההחלטה התקבלה על רקע העובדה שגליל החלה לשווק את תוצרתה ישירות לקמעונאים, ובכללם קמעונאים שהם לקוחות של חברי האיגוד. כדי להבטיח את ההחלטה נקבע שכל חבר באיגוד יחתום על צ'ק ביטחון בסך 50 אלף שקלים לפקודת האיגוד, והוא ייפרע במקרה של הפרת ההחלטה. עוד החליטה האספה הכללית לנסות ולצרף שווקים סיטונאיים אחרים למאבק בשיווק הישיר לקמעונאים.

בעקבות מידע שהגיע לרשות על ההחרמה פתחה הרשות בחקירה בדצמבר 2019. בעקבות החקירה הופסק החרם.

האישיות של הנאשמים ואת קבלת האחריות על מעשיהם.

תיאום מכרז של החברה הכלכלית בשוהם

במסגרת הסדרי טיעון, גזר בית המשפט המחוזי מרכז לוד (כבוד השופט ד"ר עמי קובו) ב-27 באפריל 2021 על מר דוד אולניק, בעלים ומנכ"ל משותף של חברה לעבודות עפר וכבישים בע"מ, עונש של חודשיים מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות ותשלום קנס בסך 100,000 ₪.

כמו כן ב-20 ביולי 2021 גזר בית המשפט הנכבד על מיכאל בראשי, מנכ"ל ולמן בראשי ואחיו בע"מ, עונש של 5.5 חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות, תשלום קנס בסך 80,000 ₪ ועל החברה נגזר תשלום קנס בסך 370,000 ₪.

הנאשמים הודו במסגרת הסדר טיעון בעבירת צד להסדר כובל. בראשי וחברתו הודו גם בעבירת קבלת דבר במרמה, וזאת בעקבות תיאום הצעותיהם במכרז לביצוע עבודות פיתוח ותשתיות שפרסמה עיריית שוהם בשנת 2010.

תיאום מכרז לביצוע עבודות תשתית בעיר טייבה

במסגרת הסדר טיעון, גזר בית המשפט המחוזי מרכז לוד (כבוד השופט ד"ר עמי קובו) ב-25 במאי 2021 על מר אברהם יקואל, מנכ"ל י.ע.ז. חברה לבניה ופיתוח, עונש של 6 חודשי מאסר אשר ירוצו בעבודות שירות, תשלום קנס בסך 100,000 ₪ וכמו כן הורה לחברה לשלם קנס בסך 300,000 ₪.

הנאשמים הודו במסגרת הסדר טיעון בעבירת צד

להורי התלמידים, עמד על מאות מיליוני שקלים). חלק מנושאי המשרה הורשעו בעבר במסגרת הסדרי טיעון ונגזרו עליהם עונשי מאסר של 9 חודשים, 8 חודשים ו-6 חודשים בהתאמה וכן קנסות כספיים.

הטיעונים לעונש נשמעו במהלך חודש דצמבר 2020 ובחודש מרץ 2021 נגזר דינם של הנאשמים למאסרים בפועל מאחרי סורג ובריה, לתקופות הנעות בין חודשיים לשמונה חודשים, וכן קנסות כספיים. העונש החמור ביותר הוטל על גברת חבו.

בגזר הדין חזר בית המשפט והדגיש: ערך התחרות החופשית הוא ערך מרכזי בשיטה הכלכלית ו"נקודת המוצא לענישה בתחום ההגבלים העסקיים חייבת להיות גישה מחמירה ברורה, המתבטאת בהטלתם של עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה".

עוד קבע בית המשפט כי "המדובר בעבירה אשר ככלל הסיכון לחשיפתה קטן. מעצם טיבו של העניין, הצדדים להסדר כובל הם שותפי סוד. חשיפת מעורבותם בהסדר עלולה לפגוע בראש ובראשונה בהם. יש להם תמריץ חזק ומובנה שלא לגלות את קיומו של ההסדר הכובל. מסיבה זו יש קושי טבוע בגילוי עבירות אלה. קושי זה קיבל ביטוי קונקרטי גם במקרה הנוכחי. היבטים אלה מעצימים את החשיבות של קביעת תג מחיר הולם, בשלב העונש, על מנת שמבצעים פוטנציאליים יראו לנגד עיניהם לא רק את התועלת הצפויה ממעשה העבירה. לא למותר להוסיף כי לגבי מבצעהי של עבירות כאלה, ובכללן עבירות כלכליות, שהם לרוב אנשים נורמטיביים, ענישה הולמת, הכוללת מרכיב של מאסר לריצוי בין כותלי

בגזרת הדין שקל בית המשפט לקולא את נסיבותיו האישיות והרפואיות של יו"ר ההתאגדות, את העובדה כי החלטת האיגוד בוטלה יומיים בלבד לאחר פתיחת החקירה על ידי רשות התחרות, ואת קבלת אחריותם על מעשיהם בהזדמנות הראשונה במסגרת הסדר טיעון טרם הגשת כתב אישום.

ספרים

ביום 27 באוקטובר 2020 הרשיע בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופט עודד שחם) את החברות הפצת ספרי הלימוד ספר לכל, מדע ויש הפצות ונושאי משרה בהן, בסדרת תיאומים של מכרזי משרד החינוך ורשויות מקומיות לפרויקט השאלת ספרי לימוד, שהתרחשו בין השנים 2013-2008. פרויקט השאלת ספרי לימוד נועד לסייע להוריד את מחירי ספרי הלימוד בישראל, להנגיש את הלימודים בבתי הספר למי שלמשפחתם אין יכולת כלכלית לרכוש ספרי לימוד, לצמצם פערים בחברה ולהגביר את שוויון ההזדמנויות. זאת באמצעות הקטנת ההוצאה הפרטית של משקי הבית על חינוך בשכבות החלשות.

תיאומי המכרזים כללו שש פרשיות על פני חמש שנים, ובהן מנהלי החברות ונושאי משרה בהן תיאמו ביניהם במקרים אחדים הצעות מחיר למכרזים, ובמקרים אחרים תיאמו את החרמת המכרזים. הכול על מנת להשיא את רווחיהם על חשבון הציבור. כך הם פגעו בתחרות ובפרויקט ההשאלה בכללותו.

היקפי המכרזים שתואמו עמדו על מיליוני שקלים רבים (היקפו של אחד מהמכרזים שתואמו, אשר פורסם בעקבות מסקנות ועדת טרכטנברג ונועד לחולל שינוי מהותי בשוק ולאפשר הנחות ניכרות

בתחרות החופשית וקבע כי העונש הראוי צריך לכלול קנס בשיעור גבוה ומאסר בפועל שלא על דרך עבודות שירות. עונשו של בר אור הוקל על רקע נסיבותיו האישיות.

תיק המעליות

במהלך חודש מרץ 2019 נפתחה החקירה הגלויה בקרטל המעליות, ובסוף ינואר 2020 הודיעה הרשות לחשודים שהיא שוקלת להעמידם לדין כפוף לשימוע.

בחודש מרץ 2021 הגישה הרשות כתב אישום כנגד החברות אלקטרה, כפיר, קונה (ישראליפט), שינדלר ועלרד וכנגד מנהלים בכירים בחברות.

על פי כתב האישום היו הסדרי אי תחרות על הלקוחות הקיימים (לקוחות שאחת מהחברות כבר סיפקה להן שירות) בין שינדלר לעלרד, בין קונה לעלרד, בין אלקטרה וצום לעלרד, בין כפיר לעלרד ובין כפיר לשינדלר. ההסדרים עסקו בשירותי אחזקה למעליות. על פי ההסדרים החברות לא התחרו זו בזו במתן שירותי תחזוקה למעליות בבתים משותפים.

על פי כתב האישום נמשכו ההסדרים האסורים בין החברות לאורך שנים. כך לדוגמה ההסדר בין קונה לחברת עלרד נמשך כבר מסוף שנת 2014, וההסדר בין עלרד לאלקטרה נמשך לפחות משנת 2016. הסדרים אלו לא נפסקו לכל הפחות עד לפתיחה בחקירה בשנת 2019.

על פי כתב האישום השתמשו נציגי החברות בקודים ביניהם על מנת להסוות את התיאום. כך לדוגמה בתכתובות ובשיחות בין הצדדים שימש

הכלא, היא אפקטיבית במיוחד, גם בשל הקלון הייחודי הנלווה לענישה כאמור".

על פסק הדין הוגשו ערעורים לבית המשפט העליון והם תלויים ועומדים.

תיק המוניות

בית המשפט המחוזי ב-ם (כבוד השופטת חנה מרים לומפ) גזר ביום 27.6.2021 את דינם של מר יהודה בר אור, יו"ר איגוד נהגי המוניות הארצי ואת האיגוד, לאחר הרשעתם בעבירה של המלצה על קו פעולה של איגוד עסקי.

בית המשפט הטיל על בר אור שלושה חודשי עבודת שירות וקנס בסך 25,000 ₪ ועל האיגוד הוטל קנס בסך 60,000 ₪.

הכרעת הדין שניתנה ב-24 ספטמבר 2020 עוסקת במכרז שפרסמה רשות שדות התעופה לזיכיון להפעלת מוניות מנתב"ג. במכרז זה זכו חברת Gett ותחנת מוניות הדר-לוד, שהציעו הנחה של 30% על נסיעות מנתב"ג. על פי הכרעת הדין, לאחר פרסום תוצאות המכרז של רשות שדות התעופה, קרא בר אור לנהגי המוניות שלא לשתף פעולה עם תוצאות המכרז ולא לתת הנחה של 30%. בר אור עשה זאת באמצעות שורה של ראיונות בתקשורת, הודעות שנשלחו לחברי האיגוד בטלפון ומודעה שנשלחה לתחנות המוניות.

על פי הכרעת הדין פעל בר אור להניע את נהגי המוניות שלא לתת את ההנחה שנקבעה במכרז, עקב חשש שההנחה במכרז תפגע במאבקו בהפחתת מחיר הפיקוח בכל הארץ.

בגזר הדין הדגיש בית המשפט את הערכים הגלומים

עשרות משחקים וקונסולות; והשני, הסדר שבו תואמו מחירי המשחק FIFA17 לקראת השקתו וכן מחירי קונסולות משחק.

בית המשפט דחה את טענות הנאשמים לאכיפה בדרנית וקבע כי לא נפל פגם בהחלטת רשות התחרות להעמיד לדין רק את הגורמים הדומיננטיים ביותר בקרטל.

ביום 18 בנובמבר 2020 גזר בית המשפט את עונשם של מורשעי קרטל הגיימינג. על הנאשמים פור, זיוניץ ואביבי נגזרו תקופות ממושכות של עבודות שירות (9, 8 ו-6 חודשי עבודות שירות בהתאמה), וכן קנסות בגובה מאות אלפי שקלים לכל אחד (פור והחברה שבבעלותו: 300 אלף ש"ח; זיוניץ והחברה שבבעלותו: 280 אלף ש"ח; אביבי והחברה שבבעלותו: 180 אלף ש"ח).

בגזר דינו קבע בית המשפט כי הנאשמים יזמו את תיאומי המחירים. בית המשפט קבע כי "הנזק שנגרם כתוצאה מהעבירה הוא פגיעה בתחרות בתחום מוצרי הגיימינג של החנויות הקטנות", וכי "נגרם נזק ישיר לצרכנים אשר נפגעה יכולתם לרכוש את המוצרים במחירים זולים יותר". נקבע כי המוצרים שתואמו היו פופולריים - מה שמחמיר את הפגיעה של הקרטל.

עם זאת התחשב בית המשפט בכך שמדובר בתיק קטן למדי, העוסק בתיאומים בין חנויות קטנות, והרשתות הגדולות לא היו צד להם. כן התחשב בית המשפט בכך שאין מדובר בתיק הנוגע למכרזים רחבי היקף, לכספי ציבור או למוצרי צריכה חיוניים.

במהלך חודש 22/1 הגישו חלק מהנאשמים ערעור

פעמים רבות המונח "חלק" כשם קוד לשירות למעליות, כך שהמונח "מחיר חלק" נועד לומר "מחיר שירות למעלית".

כתב האישום מייחס לחברות אלקטרה, כפיר ועלרד גם תיאומים ספציפיים ביחס למכרזים והצעות מחיר.

ב-29 אפריל 2021, במסגרת הסדר טיעון, גזר בית המשפט המחוזי ב-ים (כבוד השופט ד"ר עמי קובו) על מר גיא קבילי, מנכ"ל חברת קונה (Kone) בע"מ, עונש של 2.5 חודשי מאסר בפועל ותשלום קנס בסך 50,000 ₪ בגין הפרת חובת הפיקוח המוטלת עליו למניעת עבירות על חוק התחרות.

כן שקל בית המשפט לקולא את נסיבותיו האישיות של הנאשם ואת קבלת האחריות על מעשיו בהזדמנות הראשונה במסגרת הסדר טיעון טרם הגשת כתב אישום. הובאה בחשבון גם פרישתו מהחברה.

ביום 24 נובמבר 2021 התנהל דיון בטענות המקדמיות שהגישו הנאשמים וביום 10 ינואר 2022 ניתנה החלטה לדחות את רוב הטענות של הנאשמים.

קרטל הגיימינג

ביום 12 אפריל 2021 הרשיע בית המשפט המחוזי מרכז (כבוד השופט ד"ר עמי קובו) את נאשמי קרטל הגיימינג - אבי פור, אבי זיוניץ, תומר אביבי והחנויות שבבעלותם - בתיאום מחירי קונסולות ומשחקים באתר זאפ.

על פי הכרעת הדין תיאמו הנאשמים בשתי מסגרות מחירי קונסולות ומשחקים: הסדר אחד שנמשך 8 חודשים בשנים 2015-2016 ותואמו בו מחירי

הודעת מיזוג לאישור רשות התחרות.

במהלך הבדיקה ניהלה הרשות שיחות עם אתרי אינטרנט שהם לקוחותיהן העיקריים של טבולה ואוטברייך בישראל. בין השאר ניהלה הרשות שיחות עם נציגי YNET. בשיחות אלו הביעה YNET התנגדות למיזוג בשתי הזדמנויות שונות. בחודש אוגוסט 2020 התקבל ברשות מכתב מטעם YNET התומך במיזוג.

בעקבות בדיקה שערכה הרשות התברר כי טבולה הייתה מעורבת בייזום ובניסוח המכתב, וכי הוא נשלח לרשות בתיאום איתה ולאחר שאישרה את נוסחו. מעורבות זו לא הובאה לידיעת רשות התחרות.

על רקע דברים אלו פתחה הרשות בחקירה פלילית כנגד טבולה וכנגד YNET ובסופו של יום הגיעו הצדדים לצו מוסכם.

ביום 22 ביוני 2021 אישר בית משפט המחוזי מרכז (כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל) את הבקשה למתן הצו המוסכם עם טבולה, שלפיו תשלם וסך של 5 מיליון ₪ לאוצר המדינה.

ביום 27 בדצמבר 2021 אישר בית משפט המחוזי מרכז (כבוד השופט ד"ר עמי קובו) את הבקשה למתן הצו המוסכם עם Ynet שלפיו תשלם סך של מיליון ₪ לאוצר המדינה.

חקירות

ו. חקירה בתחום פינוי פסולת זיהומית - בחודש מרץ 2021 נפתחה חקירה בחשד לביצוע עבירות של הסדרים כובלים בתחום פינוי והובלת פסולת

לבית המשפט העליון על חומרת העונש והוא תלוי ועומד.

מחיר למשתכן

ביום 22 אוגוסט 2021 זימנה רשות התחרות לשימוע לפני הגשת כתבי אישום, את יגאל דמרי, עומרי כהן וחברת י.ח. דמרי, וכן את גד בורשטיין וחברת י. דביר, בגין חשדות לתיאום מכרז "מחיר למשתכן" בפרויקט "רמות יורם" בנתיבות באוגוסט 2019. כמו כן הוזמן מנכ"ל י. דביר, דביר יצחקי, לשימוע בגין הפרת חובת הפיקוח למניעת עבירות על חוק התחרות הכלכלית.

על פי כתב החשדות, לאחר שנציג דמרי צילם את תכולת תיבת המכרזים והבין כי דמרי ודביר הן החברות היחידות שניגשות למכרז, תיאמו יגאל דמרי, עומרי כהן, י.ח. דמרי, גד בורשטיין ו-י. דביר כי לא יתחרו על אותם המתחמים.

הצעת דמרי שגובשה בהמשך לתיאום עמדה על המחיר המרבי שנקבע במכרז (6,600 ₪ למטר רבוע) - כשהכוונה למחיר שישלמו זוכי פרויקט "מחיר למשתכן" על כל מטר רבוע.

הצדדים חשודים כי הסתירו את התיאום ביניהם מוועדת המכרזים, ובעקבות כך קיבלו במרמה את זכייתם במכרז.

בתום הליך השימוע יוחלט סופית האם להגיש נגד החשודים כתבי אישום.

טאבולה ו-Ynet

ביום 10 באוקטובר 2019 הגישו החברות טבולה ואוטברייך, העוסקות שתיהן בפרסום באינטרנט,

רפואית ופסולת זיהומית ובתחום הובלת פסולת שמקורה בים.

2. חקירה בתחום השכרת ביגוד וטקסטיל מקצועי - בחודש מאי 2021 נפתחה חקירה בחשד להסדר כובל וניצול מעמד לרעה כנגד חברה בתחום השכרת ביגוד וטקסטיל מקצועי. התיק עבר לטיפול במחלקת אכיפה מנהלית.

3. חקירת איגוד המסעדנים - בחודש יוני 2021 נפתחה חקירה העוסקת בפעילות עמותת "מסעדנים חזקים יחד". במסגרת החקירה נבחן החשד להמלצה אסורה על קו פעולה של איגוד עסקי.

4. חקירה בתחום זגוגות הרכב - בחודש ספטמבר 2021 נפתחה חקירה בחשד לתיאומים בין חברות בשוק זגוגות הרכב.

5. חקירות בתחום רשתות השיווק - בחודש נובמבר 2021 נפתחו חקירות על אודות חשדות להסדרים כובלים בין רשתות השיווק. במסגרת החקירות נבחנו חשדות להסדרים כובלים במסגרת פעולותיהן

של חמש רשתות שיווק.

6. חקירות בתחום ספקי המזון - בחודש נובמבר 2021 נפתחו חקירות על אודות חשדות להסדרים כובלים בין ספקי מזון. בתוך כך נבחנו חשדות להסדרים כובלים במסגרת פעולותיהם של חמישה ספקי מזון.

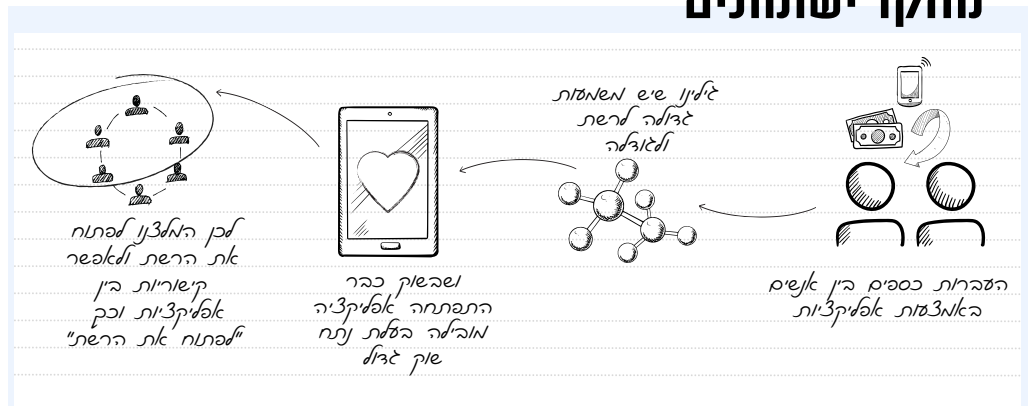
נוסף על החקירות שנפתחו במהלך השנה נקטה מחלקת החקירות במהלך השנה פעולות חקירה בתיקים המתנהלים. בין היתר נעשו במהלך השנה פעולות חקירה רבות שעסקו בבחינת היקפי המרמה בחקירת חשדות להסדרים כובלים בין חברות הסעות.

5. מחקרי הרשות

מחקר שוק: יישומי העברות P2P

הרוב המכריע של העברות בין יחידים ביישומונים מתבצע באמצעות יישומון "ביט" של בנק הפועלים. המחקר מצביע על אפקט רשת בהספקת שירותי

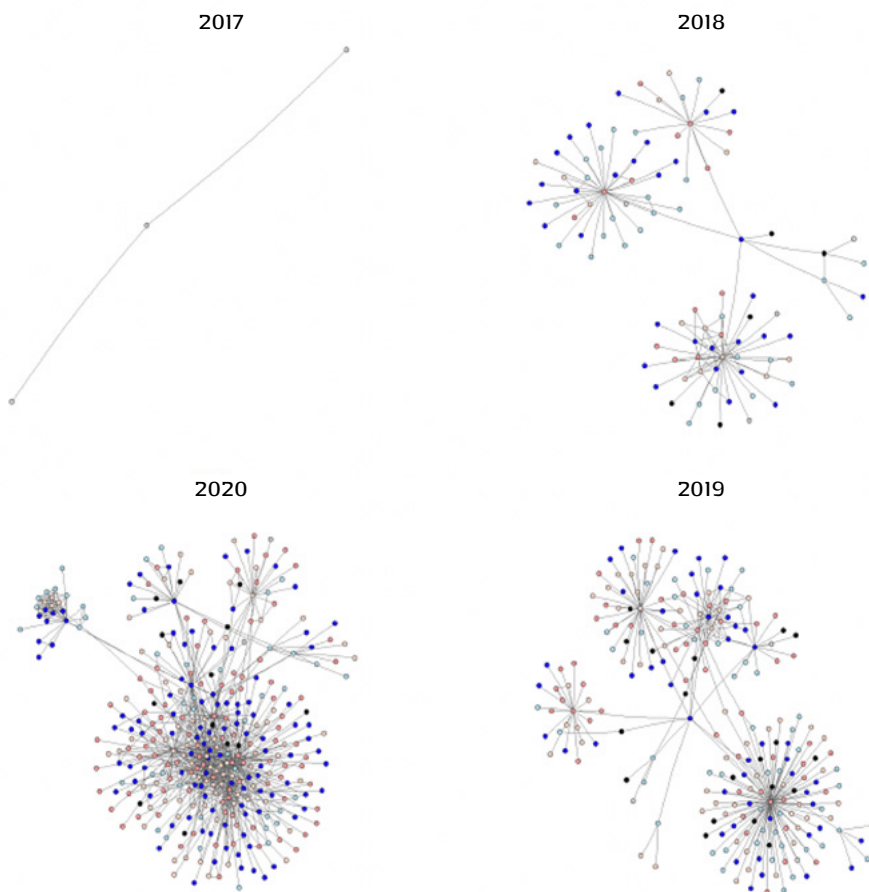
מחקר יישומונים מחקר יישומונים

תחום יישומי התשלום בין יחידים עובר התפתחויות משמעותיות בשנים האחרונות, ובאופן טיפוסי לפלטפורמות דיגיטליות, התחרות בו צפויה להתכנס למבנה שוק של מנצח יחיד ("Winner takes all") - יישומון ביט. תוצאות המחקר הצביעו על כך שביט השתלטה כמעט על כל ההעברות הרגילות בין יחידים ביישומונים (העברות שאינן כוללות העברות קבוצתיות והעברות עסקיות).

העברות תשלומים בין יחידים, שמקשה מאוד על תחרות בתחום מצד יישומונים אחרים ומגדיל את החשש הפוטנציאלי לפגיעה בצרכנים.

המחקר בתחום יישומי התשלום התמקד בשירות העברות תשלום בין יחידים - העברות P2P (Person to Person). המחקר לא עסק בתחום הארנקים הדיגיטליים.

מקור: בנק הפועלים; עיבודי חטיבת המחקר של רשות התחרות

(בשל המגבלה המלאכותית ביחס לתקרת התקבולים בכל יישומון). תמונת המצב הזאת מחזקת את ההבנה שצרכנים ייטו שלא להתנסות ביישומון חדש כחלופה ליישומון ה"רגיל" שלהם.

לנוכח ממצאים אלו, הרשות ממליצה להחליש את אפקט הרשת בהעברות תשלום בין יחידים, בדרך של יצירת קישוריות בין יישומוני העברות P2P. כך יוכל כל צרכן להשתמש ביישומון המתאים ביותר לצרכיו, בלי שבחירתו תושפע מהיקף המשתמשים הרשומים בו. בצד זאת הרשות ממליצה שלא למנוע שימוש של יישומונים במידע שיצברו על הלוקוחות אגב העברות בין יחידים לשם הצעת מוצרים פיננסיים נוספים. זאת כדי להשיא ערך ללקוח על-ידי הצעת המוצרים המותאמים ביותר לצרכיו.

בחינת השפעת הטיפול הממשלתי במחסור בחמאה על הזמינות, המגוון, המחירים והריכוזיות הענפית

בתחילת שנת 2019 הורגש ברשתות שיווק המזון בישראל מחסור בחמאה, ולפרקי זמן ממושכים במהלך אותה השנה עמדו מדפי החמאה במקררים ריקים לחלוטין. המחסור החמור ועליית המחירים שנרשמה בעקבותיו הובילו את הממשלה לנקוט כמה צעדים: ראשית הורחבו מכסות היבוא הפטורות ממכס, בהמשך הוחל פטור מלא ממכס על יבוא חמאה וכן הורחב סל מוצרי החמאה שמחירים מפוקח. רשות התחרות בדקה את השפעת הצעדים שנקטה הממשלה כתגובה למחסור בחמאה על המחירים, המגוון והכמות הנצרכת של חמאה שולחנית וכן על נתחי השוק של החברות הפעילות בתחום. ממצאי הבדיקה

אפקט רשת מתרחש כאשר התרחבות הרשת מעלה את הערך של השירות בעבור כל משתמש (שירות טלפון, רשת חברתית ועוד).

אפקט רשת בהספקת השירותים הוא במקרים רבים הסיבה המרכזית ליצירתו של מבנה שוק של מנצח יחיד. במצב כזה אפקט הרשת יוצר חסמי כניסה למתחרים ומחליש את התמריצים התחרותיים של ה"מנצח" בטווח הארוך. מנגד, אם הצרכנים מוכנים לצרוך מוצר או שירות מיותר מספק אחד (multi-homing או "מולטי-הומינג"), הדבר מרסן את כוחו של "המנצח".

תוצאות המחקר מצביעות על אפקט רשת משמעותי בהספקת שירותי העברות בין יחידים.

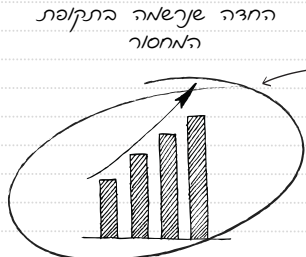
התרשים מתאר את התפתחות רשת שותפי העסקה בשנים 2017-2020 של משתמש בית שנבחר באופן אקראי. כל קודקוד ברשת מתאר משתמש, וכל קשת מציינת כי שני המשתמשים המחוברים ביצעו פעולת תשלום אחת או יותר ביניהם. הרשת המתוארת היא מדרגה 2. כלומר, הרשת מציגה את המשתמש שנבחר באקראי, את שותפי העסקה שלו ואת שותפי העסקה של שותפי העסקה שלו. צבעים שונים של הקודקודים מציינים רמות פעילות שונות.

נוסף על כך, בחינת היקפי המולטי-הומינג מעלה תמונה מורכבת. מצד אחד, יש ללקוחות מוכנות גבוהה להתקין במכשיר הטלפון שברשותם כמה יישומוני תשלום, כך שהיקף המולטי-הומינג אינו מבוטל. מצד אחר, מרבית השימוש בפועל מתרכז ביישומון יחיד. המעבר ליישומונים האחרים נעשה כשהם נדרשים לשירות נישתי (ההעברות הקבוצתיות שמציעה פייבוקס), או בלית ברירה

מחקר חמאה

מחקר חמאה

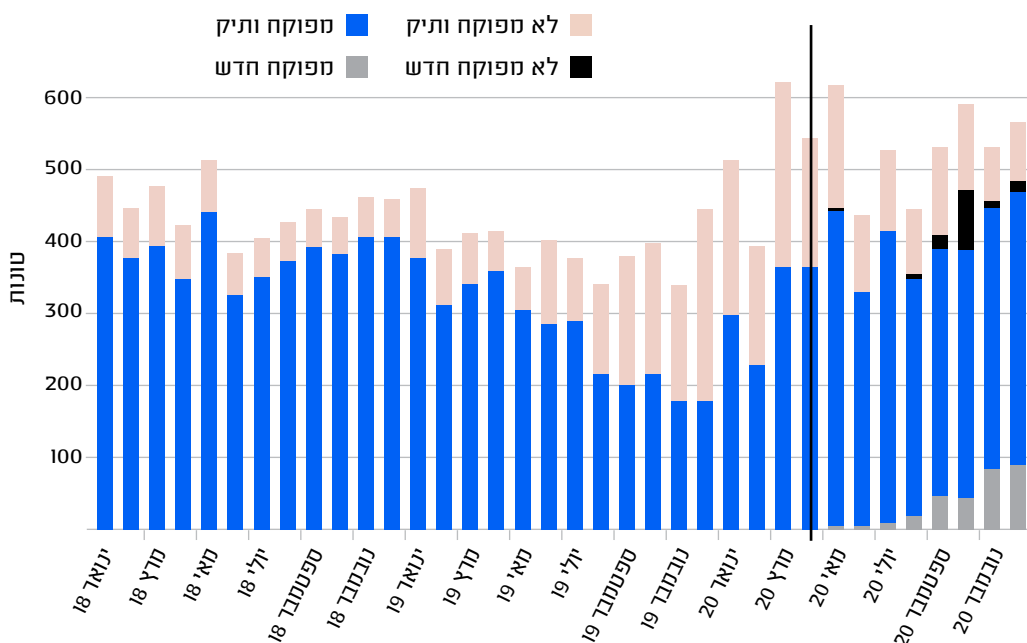
המחלק הוביל אסלייה
במאון המוצרים של המדינה
ולבלימת עליית המחירים
החדה שגרמה בתקופת
המחסור

מחסור בחמאה X

פאור מלא מחס על יבוא
חמאה והרחבת
סל מוצרי החמאה
שמחירים מופקד

מוצרי חמאה - סך הכמות החודשית הנמכרת בשנים 2018-2020

מקור: נתוני סטורנקסט; עיבודי חטיבת המחקר

המכסים והמכסות לענפים נוספים. הדוח זמין לקריאה באתר האינטרנט של הרשות.

מחקר שוק: חלקי חילוף

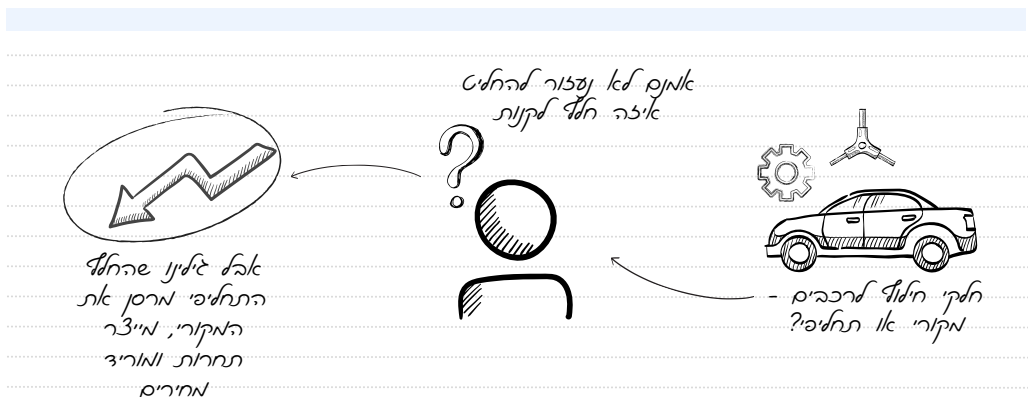
הרשות ערכה בחינה מקיפה בתחום חלקי החילוף לרכבים בישראל, כהמשך ישיר למחקר קודם שעסק בקשר שבין שוק הרכב לשוק החלפים, והצביע על חשיבותה של מודעות הצרכנים אליו.

לצד העמקת הידע על הענף, התמקדה הבחינה הנוכחית בשאלת הקשר שבין מחירי המחירון של חלפים מקוריים למחירי המחירון של חלפים תחליפיים, ונמצא כי החלף התחליפי מרסן את מחיר המחירון של החלף המקורי באופן מובהק, מהיר יחסית ועקבי לעומת סוגים שונים של חלפים, סוגים שונים של רכבים וכן על פני זמן.

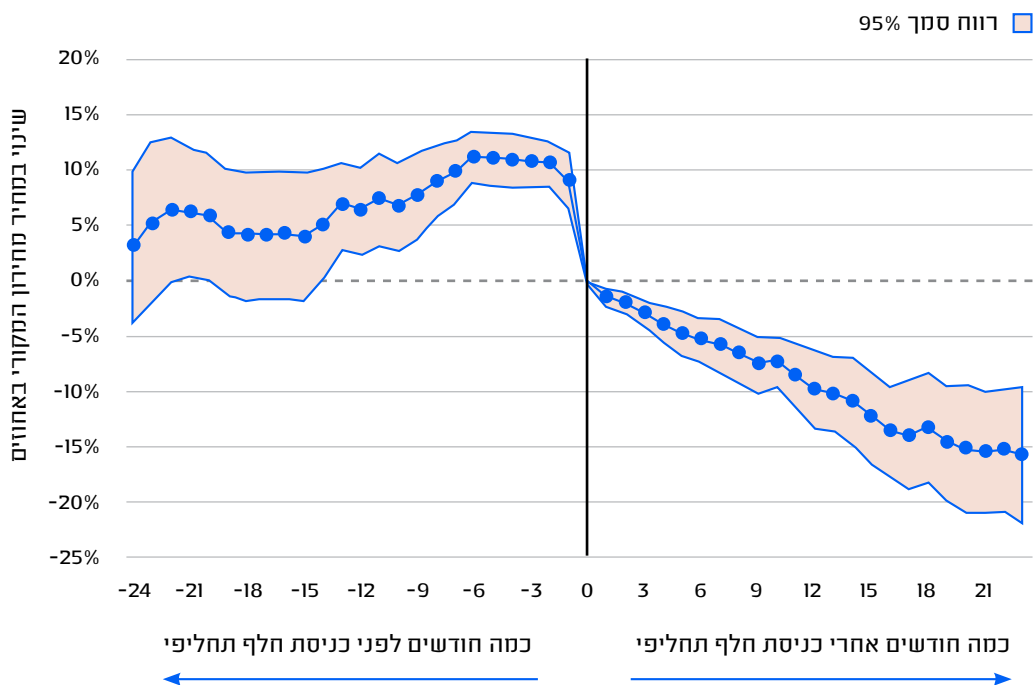
כניסתו הראשונית של החלף התחליפי לשיווק בישראל גוררת ירידה מיידית של 9% בממוצע במחיר המחירון של החלף המקורי, כבר בחודש הראשון

מעלים כי בעקבות הצעדים שננקטו התרחשה עלייה ניכרת בכמות החמאה שנמכרה, באופן שמצביע על השלמת הפער בין הביקוש להיצע. רבים מהצרכנים שעברו בעל כורחם בתקופת המחסור לרכוש מוצרי חמאה יקרים, חזרו לרכוש את המוצרים בפיקוח. נוסף על כך, המוצרים המיובאים שהחל שיווקם בארץ לאחר יישום ההקלות ביבוא נמכרו בכמה מהמקרים מתחת למחיר המפוקח. לא זו בלבד שכמות החמאה הזמינה לרכישה גדלה, גם מגוון המוצרים על המדף גדל וכד בבד נכלמה מגמת עליית המחירים החדה שנרשמה בתקופת המחסור. עוד נמצא כי הצעדים שנקטה הממשלה כתגובה למחסור בחמאה גררו הגדלת חלקם של שחקנים קטנים על חשבון "תנובה" ו"וילי פוד" ונרשמה ירידה ברמת הריכוזיות בתחום. דוח הבדיקה פורסם לציבור ביולי 2021 וזכה לסיקור רב בתקשורת. המלצות הדוח אומצו על ידי הממשלה, ובימים אלה היא מגבשת צעדים להרחבת מדיניות הסרת

מחקר חלקי חילוף

השפעת הכניסה של החלף התחליפי על מחיר מחירון החלף המקורי, על פני זמן*

*מחיר הייחוס הוא מחיר המחירון בחודש 0 (חודש כניסת החלף התחליפי).

הנמוכה ב-12% ממחיר המחירון "המרוסן" של החלף המקורי.

לכן מתחדדת חשיבותה של מסקנת המחקר הקודם שנערך בנושא, בדבר העלאת המודעות הצרכנית לקשר בין מחיר הרכב לעלות חלפיו, כך שעלות החלפים תישקל על ידי הצרכן כבר בעת ההחלטה על רכישת הרכב. הדבר צפוי להגביר את התחרות הבין-מועגית בשוק המוצר השלם - רכב וחלפיו - והיא צפויה לגרום להורדת מחירי החלפים גם בתקופה שלפני כניסת החלף התחליפי הראשון לשוק.

לכניסת החלף התחליפי לשוק, ומחיר המחירון של החלף המקורי מוסיף לרדת ככל שהזמן חולף. בממוצע, מחיר המחירון של החלף המקורי נמוך ב-10% בשנתיים הראשונות לאחר כניסתו של החלף התחליפי לשוק, ביחס למחיר שהיה טרם כניסתו של חלף תחליפי לשיווק בישראל.

במקרה של חלפי התאונות, כל חלף תחליפי נוסף שנכנס לשוק מוריד את מחיר המחירון הממוצע של החלף המקורי ב-5%. כמו כן מחירוני החלפים התחליפיים בעצמם ניצבים ברמת מחיר ממוצעת

ד.6. פעילות הוועדה לצמצום הריכוזיות

החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות נחקק בשנת 2013 ונועד ליישם את המלצות הוועדה הממשלתית להגברת התחרותיות במשק. רשות התחרות והוועדה לצמצום הריכוזיות עוסקות בעיקר ביישומם של פרק ב' לחוק, שכותרתו "שקילת שיקולי ריכוזיות כלל-משקית ושיקולי תחרותיות ענפית בהקצאת זכויות".

פרק הקצאת הזכויות מחולק לשני סימנים: הסימן הראשון עוסק בחובתו של כל משרד ממשלתי המבקש להקצות נכסים ציבוריים לגורמים ריכוזיים במשק, לשקול שיקולי ריכוזיות כלל-משקית בהתייעצות עם ועדת הריכוזיות. יו"ר הוועדה היא הממונה על התחרות, ולצידה חברים בוועדה מנכ"ל משרד האוצר וראש המועצה הלאומית לכלכלה או סגנו.

עוד עוסקת הוועדה בגיבוש ובפרסום רשימות של קבוצות עסקיות שלהן היקפי פעילות ניכרים במשק (תאגידים ריאליים גדולים וגופים פיננסיים גדולים), גופים המחזיקים בזכויות בתשתיות חיוניות במשק וגורמים בעלי השפעה בתחומי התקשורת (כולם יחד - גורמים ריכוזיים) בהתאם להוראות החוק. במהלך שנת 2021 פרסמה הוועדה לצמצום הריכוזיות שש חוות דעת שעסקו בהקצאת זכויות לגורמים ריכוזיים. עיקרי חוות הדעת יובאו להלן. חוות הדעת המלאות מפורסמות באתר משרד האוצר בקישור: [הוועדה לצמצום הריכוזיות](#).

חוות דעת הוועדה בעניין הקצאת רישיון חיפוש הגז והנפט "בלוק 72" לקבוצת תשובה

הוועדה המליצה לממונה על ענייני הנפט לפסול את הצעתן של דלק ונובל בהליך תחרותי על רישיון חיפושי הגז והנפט הימי "בלוק 72" משיקולי ריכוזיות כלל-משקית. בלוק 72 הוא רישיון חיפושי גז ונפט בשטח של כ-400 קמ"ר, המצוי בקצה הצפוני של מימיה הכלכליים של ישראל.

במסגרת ההליך התחרותי הוגשו שתי הצעות: של דלק ונובל ושל אנרג'יאן. דלק היא חלק מקבוצת תשובה שמהווה גורם ריכוזי, בשל האשראי הקובע של הקבוצה שהוא בין הגבוהים במשק וכן משום שבמועד הייעוץ שלטה ביותר ממחצית מתחום הפקת הגז הטבעי. קבוצת תשובה מחזיקה במאגר לויתן, שהוא מאגר הגז הטבעי הגדול בישראל.

הקצאת הרישיון של בלוק 72 לקבוצת תשובה עשויה להגביר את כוח המיקוח ויכולת ההשפעה שלה כלפי הממשלה. לנוכח זאת המליצה ועדת הריכוזיות למנוע את זכייתה של דלק משיקולי ריכוזיות כלל-משקית.

חוות דעת הוועדה בעניין השתתפות גורמים ריכוזיים בהפרטת נמל חיפה

רשות החברות פנתה לוועדה להתייעצות בנוגע לשיקולי ריכוזיות כלל-משקית, ביחס להצעת החלטה להפרטת החזקות המדינה בחברת נמל חיפה בע"מ. בין הגורמים שביקשו להשתתף בהליך המכירה היו ארבעה גורמים ריכוזיים:

למנוע את השתתפותו של שום גורם משיקולי ריכוזיות כלל-משקית.

חוות דעת הוועדה בעניין השתתפות ניאופרם מקבוצת בזק בהפרטת חברת דואר ישראל

הוועדה המליצה לרשות החברות הממשלתיות שלא למנוע מניאופרם בע"מ שבשליטת דוד ומיכל פורר ושמחזיקה בנתחי שוק גדולים בתחומי פעילותה, את ההשתתפות במרוץ על רכישת 20% ממניות חברת דואר ישראל.

לדוד ומיכל פורר פעילות עסקית במגוון תחומים, אך מרביתה אינה בתחומי תשתית חיוניים, ועיקר מחזור המכירות הקובע שלהם מיוחס להכנסותיה של בזק. הריכוזיות הכלל-משקית של בזק גבוהה ביותר, ואולם שליטתם של דוד ומיכל פורר בבזק מוגבלת, מפני שאפקטיבית הם מחזיקים רק 19% מזכויות ההצבעה בביקום (השולטת בבזק) ואין להם כל זכות וטו או יכולת לחסום החלטה שתתקבל ברוב קולות על ידי השולטים בסרצ'לייט (שמחזיקה כ-60% בביקום). כמו כן, שיעור החזקות המדינה בחברת הדואר לא יפחת מ-60%, כך שהזוכה בהקצאה לא ישלוט בחברת הדואר לבדו.

בשל כך המליצה ועדת הריכוזיות לאפשר את השתתפותה של ניאופרם במכרז למכירת מניות חברת הדואר משיקולי ריכוזיות כלל-משקית.

חוות דעת הוועדה בעניין השתתפות תעבורה ושפיר במכרז על רציף בנמל אשדוד

הוועדה לצמצום הריכוזיות המליצה כי שפיר, אשר הוכנסה בסמוך לפני מתן חוות הדעת לרשימת הגורמים הריכוזיים, תוכל להשתתף במכרז על

כלל תעשיות מקבוצת בלוטניק - הקבוצה פועלת בתחומי תשתית חיונית, מחזיקה במפעל המלט נשר, ברשת 13 ובמהדורת החדשות שהיא משדרת. ואולם הריכוזיות של כלל כמו גם מחזור המכירות שלה הצטמצמו במידה ניכרת בשנים האחרונות. גם מעמדה של נשר וכוח השוק שלה נחלש. לעמדת הוועדה, ההחזקה בערוץ טלוויזיה, מרכזי ככל שיהיה, ללא פעילות משמעותית נוספת בתחומי תשתית חיוניים אחרים, וללא מחזורי מכירות ואשראי גבוהים, אינה חוצה את הרף שמביא לפסילת גורם שמבקש להתמודד במכרז.

תעבורה אחזקות שולטת במסוף המטענים האווירי בנתב"ג. לתעבורה פעילות בתחום קווי האוטובוסים שהוא תחום תשתית חיונית, אולם היקף פעילותה זה אינו משמעותי. גם מחזור המכירות של הקבוצה אינו גבוה, ורוב המכירות מיוחסות לפעילות שאינה בתחומי תשתית חיונית.

אלייד היא גורם ריכוזי רק בשל מחזור המכירות הקובע שלה, ואולם עיקר הכנסותיה אינן מיוחסות לפעילות בתחום תשתית חיונית.

בנק לאומי הוא התאגיד הבנקאי הגדול והוותיק בישראל ונותן האשראי הגדול ביותר. ככזה, הוא מהווה צומת חיוני בחיי המשק והכלכלה והשפעתו על המשק ניכרת. ואולם הוועדה סברה כי לא די בפעילות הפיננסית של הבנק, כשאין לו פעילות ריאלית משמעותית או החזקות דומיננטיות ונרחבות בתשתיות חיוניות, כדי למנוע ממנו להתמודד במכרז כגורם מממן.

נוכח האמור, ועל מנת לשמר תחרות מספקת במכרז לרווחת הצרכנים, המליצה הוועדה שלא

הרבות והמשמעותיות בתחומי תשתית חיוניים, שפיר היא גורם בעל ריכוזיות כלל-משקית חריגה, ויש לבחון בזהירות הרחבה של פעילותה בתחומי תשתית חיונית.

מהצד השני, מחזור המכירות של שפיר אינו חוצה את הרף לקביעתה כתאגיד ריאלי משמעותי. במרבית התחומים שבהם שפיר פועלת היא אינה שחקנית מובילה, ובדרך כלל פעילויותיה אינן מקנות לה אחיזה ב"שאלטר" מול קובעי המדיניות. כמו כן שפיר אינה מחזיקה בזכויות בתחום נמלי הים שהן בעלות זיקה לפעילות הנמל. שיקול נוסף שעמד לנגד עיני הוועדה הוא שמספר המתמודדות במכרז הצטמצם מאוד מאז תחילת ההליך וגורמי המקצוע האחרניים על המכרז חוששים שתוצאותיו ייפגעו בעקבות מיעוט מתחרים אם שפיר תיפסל.

על רקע כל אלה סברה ועדת הריכוזיות שניתן לאפשר את השתתפותה של שפיר בתחרות על הנמל. עם זאת המליצה הוועדה כי אם שפיר תזכה במכרז לשימוש ולהפעלה של הרציף בנמל אשדוד, שבו התמודדה, תשוב רשות החברות להתייעץ ביחס להשתתפות שפיר במכרז על הפרטת נמל חיפה.

עוד המליצה ועדת הריכוזיות שלא למנוע משפיר מלגשת למכרז להקמת מתקן פוטו-וולטאי שיוקם בדימונה בשל היקפו המצומצם; וכן המליצה לאפשר לשפיר לגשת למכרז חברת החשמל למכירת יחידות כוח בתחנת הכוח "חגית" בשל העדר כל פעילות של שפיר בתחום ייצור החשמל ובשל מיעוט המשתתפים במכרז.

הוועדה ציינה כי זכייה של שפיר במכרזים אלו ובייחוד במכרז על נמל חיפה, צפויה להגדיל את

שימוש והפעלה של רציף עבודה בנמל אשדוד, שייעודו הוא מתן שירותים לתעשיית חיפוש גז טבעי והפקתו. לשימושים המותרים בשטח ההרשאה ישנם תחליפים בנמלים הקיימים, ולמעשה לחברות הגז הטבעי יש עדיפות לקבלת שירותים נמליים ברציפים צפוניים. גם התמודדה השנתית שצפויה להתקבל מהזוכה במכרז בגין ההרשאה בנמל העבודה צפויה להיות זניחה, ולא צפויים להיות לזוכה ממשיקים רבים או בעלי מהות מול קובעי המדיניות.

נוכח האמור אין בהקצאה (בייעודה הנוכחי) כדי להגדיל את הריכוזיות הכלל-משקית של הגורמים הריכוזיים שיזכו בה, ולכן מצאה הוועדה שאין למנוע השתתפות של שום גורם במכרז. ואולם אם שפיר תזכה בנמל חיפה לפני מועד הקצאה זו, סברה הוועדה כי על חברת נמלי ישראל לפנות להיוועצות חוזרת על מנת שייבחנו השלכות הקצאת הרציף לשפיר.

חוות דעת הוועדה לעניין התמודדות שפיר במכרזי הפרטת חברת נמל חיפה בע"מ; מתקן סולארי פוטו-וולטאי בדימונה; ותחנת הכוח "חגית"

הוועדה לצמצום הריכוזיות המליצה כי שפיר, אשר הוכנסה בסמוך למתן חוות הדעת לרשימת הגורמים הריכוזיים, תוכל להשתתף במכרזים שלהלן: מכרז לרכישת החזקות המדינה בנמל חיפה; תכנון, הקמה והפעלה של מתקן סולארי פוטו-וולטאי בדימונה; ורכישת תחנת הכוח "חגית".

שפיר היא גורם ריכוזי בשל הזכויות הרבות שבהן היא מחזיקה בתחומי תשתית חיונית וגם בשל החזקתה ביותר ממחצית מהפעילות בתחום מסילות הברזל המקומיות בישראל. בשל פעילויותיה

עדכון רשימת הזכויות בחוק הריכוזיות

רשימת הזכויות שמפרסמת הממונה לפי סעיף 13 לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות תשע"ד-2013, כוללת זכויות שהמדינה מעניקה בענפי משק שונים, שהממונה סבורה שעשויה להיות להן השפעה משמעותית על התחרות. מאסדר המבקש להקצות זכות שמופיעה ברשימת הזכויות נדרש להתייעץ עם הממונה בקשר להקצאת הזכות טרם הקצאתה.

רשימת הזכויות הדורשת היועצות כוללת רישיון יבואן רכבים מסחרי לפי סעיף 41 לחוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב. על מנת שרשימת הזכויות תכלול אך ורק הקצאת רישיונות שעשויה להיות להן השפעה משמעותית על התחרות, צמצמה הממונה את רשימת הזכויות כך שלא תידרש היועצות ביחס להקצאות רישיון יבואן בקטגוריית גרור או נתמך, או בהקצאת רישיון יבואן שניתן למבקש שאין לו רישיון יבואן ישיר נוסף או פעילות ייצור בקטגוריה המבוקשת. זאת נוכח ניסיון הרשות שמלמד כי לא צפויה השפעה תחרותית שלילית להקצאת רישיונות אלו. צמצום זה הוא המשך של צמצום קודם של רשימת הזכויות, כך שלא תחול חובת היועצות ביחס לרישיון יבואן עקיף או זעיר.

ד.7. חקיקה ומדיניות

גילוי דעת 20/ו בעניין חבירה בין מתחרים לצורך הגשת הצעה במכרז

ביום 29.7.2021 פרסמה הממונה גילוי דעת ובו הבהירה שחבירה בין מתחרים לצורך הגשת הצעה משותפת במכרז מהווה הסדר כובל, וכי במקרים

ריכוזיותה הכלל-משקית ולהציב אותה בין הקבוצות הריכוזיות ביותר במשק. זכייה כזאת תחייב בחינה זהירה של שיקולי ריכוזיות כלל-משקית בנוגע להקצאות עתידיות לקבוצה.

חוות דעת הוועדה בעניין השתתפות גורמים ריכוזיים במכרז הקו הכחול של הרכבת הקלה בירושלים

הוועדה לצמצום הריכוזיות המליצה לוועדה הבין-משרדית לרכבת הקלה בירושלים לאפשר לשפיר, אלקטרה, הפניקס ואלייד להתמודד במכרז לתכנון, מימון, הקמה, תפעול ותחזוקה של הקו הכחול של הרכבת הקלה בירושלים.

הוועדה ציינה כי לשפיר ניסיון ממוקד בתחום הרכבות הקלות בירושלים, והשתתפותה במכרז צפויה להוסיף לחץ תחרותי ולשפר את התחרות במכרז. ביחס לקבוצת אלקטרה ציינה הוועדה כי שיעור השתתפותה המצומצם בקבוצה המתמודדת (כ-20% בלבד) מקטין את החשש מהגידול בריכוזיות הכלל-משקית שלה. כן, ציינה הוועדה כי הגידול בריכוזיות של אלייד אינו מעלה חשש ממשי, היות שלא מדובר בקבוצה בעלת ריכוזיות כלל-משקית גבוהה, ולגבי הפניקס ציינה שהיא אינה פועלת בתחומי תשתית חיונית ואינה תאגיד ריאלי משמעותי.

הוועדה הדגישה כי זכיית כל אחת מהקבוצות במכרז צפויה להגדיל את ריכוזיותה במידה שתציב אותה בין הקבוצות הריכוזיות במשק, ושזכייה כאמור עשויה לחייב בחינה זהירה של שיקולי ריכוזיות כלל-משקית בנוגע להקצאות עתידיות לקבוצות אלה, וביתר שאת בנוגע להקצאות בתחומים שבהם הן פועלות.

RPM נפוצים הם הסדרים שבהם יצרן או יבואן של מוצרים מכתבי למפיץ או לקמעונאי את המחיר שבו הוא ימכור את המוצר לצרכן.

ביום 22.9.2021 פנתה הרשות לקבלת עמדות מן הציבור ביחס לתיקון גילוי הדעת. לאחר קבלת עמדות הציבור פרסמה הרשות ביום 10.1.2022 טיוטת גילוי דעת המהווה תיקון של גילוי דעת 2/17.

תקנות ההגבלים העסקיים (סדרי דין בבית הדין ובערעור) (תיקון מס' 2)

ביום 4 במאי פורסם תיקון לתקנות ההגבלים העסקיים (סדרי דין בבית הדין ובערעור) (תיקון מספר 2'). מטרת התיקון היא להתאים את הוראות תקנות ההגבלים העסקיים (סדרי דין בבית הדין ובערעור), התשמ"ט-1988 לרפורמה בתקנות סדר הדין האזרחי (תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט 2018, פורסמו ק"ת תשע"ט מס' 8085 מיום 10.10.2018, עמ' 422) שנכנסה לתוקף ביום 1.1.2021.

ד. פעילות בין-לאומית

רשות התחרות מייחסת חשיבות רבה לביסוס ולחזוק מעמדה של מדינת ישראל בזירה הבין-לאומית בתחום התחרות ומשקיעה מאמצים רבים בנושא. השתתפות בפורומים בין-לאומיים שעוסקים בתחרות וטיפול קשרי עבודה עם רשויות תחרות עמיתות ברחבי העולם, מאפשרים להשתתף בדיונים המובילים בתחום, להתעדכן באופן שוטף ובלתי אמצעי בחידושים בדין ובמדיניות בתחום התחרות, ולהיעזר ולהיוועץ ברשויות עמיתות לפי העניין. להלן אבני דרך מרכזיות בפעילות של רשות התחרות בזירה הבין-לאומית ותיאור עיקרי הפעילות בשנה החולפת.

רבים חבירה כזאת תחייב קבלת אישור מהממונה על התחרות ("הממונה") טרם הוצאתה אל הפועל. תופעת השחקנים שחוברים ביניהם כדי להגיש הצעות משותפות במכרזים היא תופעה רווחת ויש בה יתרונות רבים. עם זאת כאשר החבירה נעשית בין שני צדדים מתחרים ביחס למכרז, החבירה עשויה לייצר פגיעה ממשית בתחרות. כדי לבחון את מידת ההשפעה התחרותית של החבירה, יש לבחון את מספר המתחרים במכרז, את משקלם של המתחרים המבקשים לחבור מתוך כלל המתחרים בשוק, ואת מידת הקרבה בין השחקנים. כן יש לבחון האם ההסדר משפיע על התחרות שבין הצדדים בשווקים נוספים שבהם הם מתחרים והאם אגב ההסדר יש חשש מחילופי מידע תחרותי בין הצדדים.

חידוש פטורי סוג

במהלך שנת 2021 חודשו שמונה פטורי סוג פטור סוג למיזמים משותפים, פטור סוג להסכמים שפגיעתם בתחרות קלת ערך, פטור סוג להסכמי זכיינות, פטור סוג להפצה בלעדית, פטור סוג להסכמים בין חברות קשורות, פטור סוג להסכמי רכישה בלעדית, פטור סוג להסדרי הלוואות משותפות והוראות והגדרות כלליות. ככלל, פטורי סוג פוטרים את הצדדים להסדר מן הצורך בקבלת היתר מראש, וזאת ביחס לסוגי הסדרים מסוימים ובעמידה בתנאים הקבועים בכל פטור סוג.

עיון מחדש בגילוי דעת 2/17 בעניין הכתבת מחיר אנכית (RPM) ופרסום טיוטת גילוי דעת 1/22 להערות הציבור בעניין הכתבת מחיר אנכית (RPM)

ביום 28.6.2017 פרסמה הממונה על התחרות את גילוי דעת 2/17 בעניין הסדרי הכתבת מחיר. הסדרי

על כך ריכוזה והנחתה רשות התחרות דיון בנושא טכניקות וראיות להערכת אספקה בלעדית וקשירה; וכן השתתפה בדיון נפרד בנושא והציגה את ניסיונה בתחום.

בשנת 2021 המשיכה גם מחלקת החקירות של רשות התחרות לסייע לרשויות שונות ברחבי העולם בבנייה של יכולות חקירה, בהדרכה, ובהרצאות, במענה לבקשות פרטניות של רשויות תחרות עמיתות לסייע בתחום זה. רשות התחרות רואה עצמה מחויבת לסייע למדינות אחרות בפיתוח יכולות לחשיפת קרטלים, בשיפור האכיפה וביצירת הרתעה בתחום זה.

פעילות במסגרת ארגון התחרות הבין-לאומי ICN

נוסף על פעילותה ב-OECD רשות התחרות פעילה בקבוצות עבודה מקצועיות של ה-ICN (International Competition Network), ארגון המאגד 120 רשויות תחרות מ-106 מדינות ברחבי העולם.

עבודת הארגון נעשית באמצעות קבוצות עבודה, ובהן חברים ממגוון מדינות המקדמות פרויקטים מקצועיים: מסמכי מדיניות, דוחות תקופתיים, שאלונים וסקרים, סדנאות וסמינרים, פרקטיקות מומלצות ועוד. רשות התחרות משתתפת בפרויקטים ובדיונים של קבוצות העבודה שבהן היא חברה, ובכלל זה בקבוצות העבודה בתחום המיזוגים, Advocacy, קרטלים ומונופולין. בכל אחת מקבוצות העבודה הנזכרות לעיל רשות התחרות תורמת מהניסיון המקצועי שנצבר בתחום התחרות בישראל, ובד בבד מתעדכנת בנעשה בנושאים אלה בעולם. גם בשנה החולפת השתתפה הרשות בכמה פרויקטים, בין היתר בתחום המיזוגים ובתחום הקרטלים.

פעילות בארגון המדינות המפותחות לשיתוף

פעולה כלכלי - OECD

ועדת התחרות של ה-OECD היא אחד הגופים החשובים בעולם להגבלים עסקיים ולשיתופי פעולה בתחומים של מדיניות תחרות. רשות התחרות היא חברה מלאה משנת 2010. נציגי רשות התחרות משתתפים בדיוני הוועדה, שמתכנסת פעמיים בשנה, ומציגים דרך קבע ניירות עבודה בנושאים מגוונים במסגרת קבוצות העבודה וכן דוחות שנתיים. רשות התחרות משתתפת גם בפורום התחרות הגלובלי (GFC), המתכנס אחת לשנה במסגרת ועדת התחרות ב-OECD.

בשנת 2021 הציגה רשות התחרות ניירות עבודה ומסמכי עמדה בכמה דיונים של ועדת התחרות וקבוצות העבודה שלה. בין היתר, ביוני 2021, במסגרת שימוע שנערך בוועדת התחרות בנושא ניד מידע, תפעוליות בינית ביחס למידע, ותחרות (Data Portability, Interoperability and Competition), הציגה הרשות נייר מדיניות שגיבש חודשים מספר קודם לכן צוות משותף של רשות התחרות, הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן והרשות להגנת הפרטיות, לצורך התמודדות עם אתגרי הכלכלה הדיגיטלית. בנייר המדיניות ממליץ הצוות המשותף על אימוץ זכות כללית לנייד מידע אישי (data portability) בדיון הישראלי. רשות התחרות הייתה אחת מכמה מדינות ספורות שהציגו נייר עמדה בנושא חדשני זה, בדיון ב-OECD. עוד ביוני 2021 הציגה הרשות נייר עמדה בעניין מושג התחרות הפוטנציאלית, בדיון בנושא זה על רקע אתגרי הכלכלה הדיגיטלית.

במסגרת פורום התחרות הגלובלי של ה-OECD שהתקיים בדצמבר 2021, הציגה הרשות נייר עמדה בנושא ניתוח כלכלי וראיות בתיקי מונופולין. נוסף

קשרים בין-לאומיים

להוציא אל הפועל מחזור נוסף של התוכנית בשנה הבאה. נוסף על כך, על רקע חקיקת חוק עקרונות האסדרה, אשר מחייב מאסדרים לפעול לאור העיקרון של קידום תחרות ענפית והפחתת יוקר המחיה, הרשות מתכננת לפרסם במהלך שנת 2022 "ארגז כלים" שיסייע לרגולטורים לבצע חובה זו ולהטמיע שיקולי תחרות ענפית בכל אסדרה שהם מקדמים.

כלכלה דיגיטלית

רשות התחרות סימנה את תחום הכלכלה הדיגיטלית כיעד אסטרטגי. הכלכלה הדיגיטלית מזמנת לרשויות תחרות בכל העולם ובהן גם בישראל אתגרים מסוג חדש. בשנה האחרונה עשתה הרשות כמה הליכי אכיפה בתחום הכלכלה הדיגיטלית והיא בוחנת הליכי אכיפה נוספים. הרשות גם יוזמת בימים אלה הצעות חקיקה שנועדו להתמודד עם האתגרים התחרותיים בתחום. נוסף על כך הרשות שותפה בוועדה להתאמת המשפט לאתגרי החדשנות והאצת הטכנולוגיה בראשות שר המשפטים, ובה נבחנות סוגיות משפטיות הדורשות אסדרה בתחום הכלכלה הדיגיטלית. כמו כן הרשות שומרת על שיח רציף עם רשויות התחרות בעולם בנוגע להתפתחויות התחרותיות בתחום הכלכלה הדיגיטלית.

שיפור עבודת הרשות באמצעות הטמעת מערכות ביג דאטה

הרשות הציבה לה מטרה לשפר בהתמדה את יכולותיה המקצועיות ואת איכות השירות לציבור. הרשות זיהתה שאחד האתגרים החשובים ביותר העומדים בפניה בעת הזאת היא התמודדות עם כמויות גוברות והולכות של מידע במסגרת פעולות אכיפה, בדיקת עסקאות וביצוע מחקרים. לנוכח זאת הרשות מיישמת בימים אלה תהליך להגברת

רשות התחרות היא צד בהסכם שיתוף פעולה דו-צדדי משנת 1999 עם הרשויות המקבילות לה בארצות הברית (DOJ ו-FTC). כחלק מיישום ההסכם לשיתוף פעולה, נציגי רשות התחרות משתתפים בהשתלמויות מקצועיות ובהדרכות ברשויות התחרות בארצות הברית. לרשות קשרי עבודה הדוקים עם הרשויות האמריקניות, והתייעצויות מקצועיות נערכות דרך קבע לפי הצורך.

לרשות התחרות יש גם קשרי עבודה הדוקים ומתמשכים עם נציבות האיחוד האירופי ועם רשויות התחרות במדינות החברות באיחוד, כמו גם עם רשויות תחרות עמיתות במדינות נוספות. על רקע קשרים הדוקים אלה הרשות מנהלת התייעצויות הדדיות ותדירות עם רשויות אלו לפי העניין והצורך. גם בשנה שחלפה קיימה הרשות עשרות התייעצויות בכל תחומי פעילותה עם מגוון רשויות תחרות בעולם, לפי הצורך.

9.9. נושאים אסטרטגיים

קידום תחרות דרך פעולות הממשלה

רשות התחרות הציבה לה מטרה להגביר את התחרות בשווקים שונים במשק הישראלי. אחת הדרכים להגביר את התחרות היא באמצעות הורדת חסמים לפעילות עסקית, אשר נובעים פעמים רבות מעיצוב לא אופטימלי של רגולציה ממשלתית. לשם כך עשתה הרשות מהלכים שונים שיסייעו בהטמעת שיקולי תחרות בהחלטות הממשלתיות. בשנה החולפת הוציאה הרשות אל הפועל תוכנית בשם "מקדמים תחרות" והשתתפו בה 30 סמנכ"לים ממשרדי ממשלה שונים. התוכנית התמקדה בניתוח תחרותי של מדיניות ממשלתית. הרשות מתכננת

או שעיקרם פגיעה בתחרות מצד יבוא מקביל. כמו כן הוא מעניק לממונה על התחרות את הסמכות להטיל עיצום מנהלי של עד 8% ממחזור החברה (שלא יעלה על כ-100 מיליון ש"ח) על כל הפרה.

ד.10. סיכום נתוני הון אנושי, מנהל ותקציב לשנת 2021

במסגרת הרפורמה בניהול ההון האנושי בשירות המדינה, המיושמת בהנחיית נציבות שירות המדינה ונגזרת מהחלטות הממשלה, המשיכה הרשות במהלך שנת 2021 לתפקד באופן שוטף ועצמאי בטיפול במכרזים של עובדי הרשות.

רובם המכריע של עובדי רשות התחרות הם עובדים מקצועיים בעלי תארים אקדמיים (כלכלנים ומשפטים). כמו כן ברשות מועסקים כשנים-עשר סטודנטים ושבעה מתמחים.

תקציב רשות התחרות בחוק התקציב לשנת 2021 היה כ-73.2 מלש"ח, מהם תקציב השכר כ-42.8 מלש"ח, ותקציב תפעול ושכ"ד - 30.4 מלש"ח.

ד.11. קשר עם הציבור

רשות התחרות עובדת על פי עקרונות יסוד של מקצועיות, שקיפות ומתן שירות יעיל לציבור.

דלתה של הנהלת הרשות ושל הממונה על התחרות תמיד פתוחה בשביל הציבור.

שנת 2021 הייתה שנה מאתגרת של גלי תחלואה, סגרים וריחוק חברתי, שנה שבה הושם דגש על הקשר בין רשות התחרות לציבור. חשוב לנו לייצר שקיפות מלאה ולשתף את הציבור במידע, בהליכים, במחקרים וכמובן במסקנות ובדרכי פעולה נכונות

השימוש במערכות ביג דאטה. השימוש במערכות ביג דאטה ישפר את היכולת של הרשות לקלוט נתונים דיגיטליים רבים, לעבד אותם ולהשתמש בהם ביעילות ובנוחות. זה כמה שנים שמחלקת חקירות של הרשות משתמשת במערכות ביג דאטה כדי לקלוט ולעבד חומרי מחשב שנתפסים במהלך חיפוש. בתקופה האחרונה החלו המחלקות האזרחיות ברשות (משפטית, שווקים, מחקר), להשתמש אף הן במערכות אלה. עם זאת, על מנת לתת פתרון רחב וכולל שיותאם לצרכים של המחלקות האזרחיות ברשות וישפר את יכולותיה של מחלקת חקירות, משלימה הרשות בימים אלה הליך אפיון של כלל הצרכים, ובד בבד עורכת סקר שוק כדי למצוא את המערכות שייתנו את הפתרון המתאים ביותר לצורכי הרשות.

ענף המזון

הרשות פועלת באינטנסיביות לשיפור המצב התחרותי בענף המזון. היא יוזמת הליכים בתחום זה כדי לבחון האם ישנן הפרות של חוק התחרות הכלכלית או של חוק קידום התחרות בענף המזון, אשר גורמות לפגיעה בתחרות. כמו כן ביום 22.1.2022 פרסמה הרשות קול קורא לבחינת מיזוגים קונגלומרטיים וביקשה התייחסות ספציפית לתחום המזון, לנוכח מאפייניו הייחודיים של תחום זה בישראל. בימים אלה הרשות פועלת לתיקוני חקיקה שיסייעו לקידום התחרות בענף המזון. בין תיקונים אלה אפשר לציין את התיקון לחוק התחרות הכלכלית (הסרת חסמים בתחום היבוא), אשר נועד למנוע פגיעה בתחרות מצד יבוא מקביל. התיקון קיבל את אישור ועדת השרים לענייני חקיקה ביום 10.4.2022. בעיקרו התיקון אוסר על יבואנים ישירים לעשות מעשים שעלולים לפגוע בתחרות מצד יבוא מקביל,

יותר בעבור הצרכן.

בעיקר בשנה שבה לא התקיימו כנסים והמפגשים הפיזיים היו מעטים, הבנו את החשיבות של הממד הדיגיטלי ושל הרשתות החברתיות ופעלנו לשפר ולהנגיש את המידע דרכן, כדי שיהיה זמין לכולם.

דף הפייסבוק של הרשות מאפשר לענות לשאלות של אזרחים באופן מהיר וישיר. הרשות פועלת לחזק את הקשר הבלתי אמצעי עם הציבור באמצעות הרשתות החברתיות. באמצעות סרטוני הסברה אנחנו מנגישים את המידע לכל מי שחפץ בכך, מגיבים ועונים לפניות של גולשים.

אתר האינטרנט ומאגר המידע:

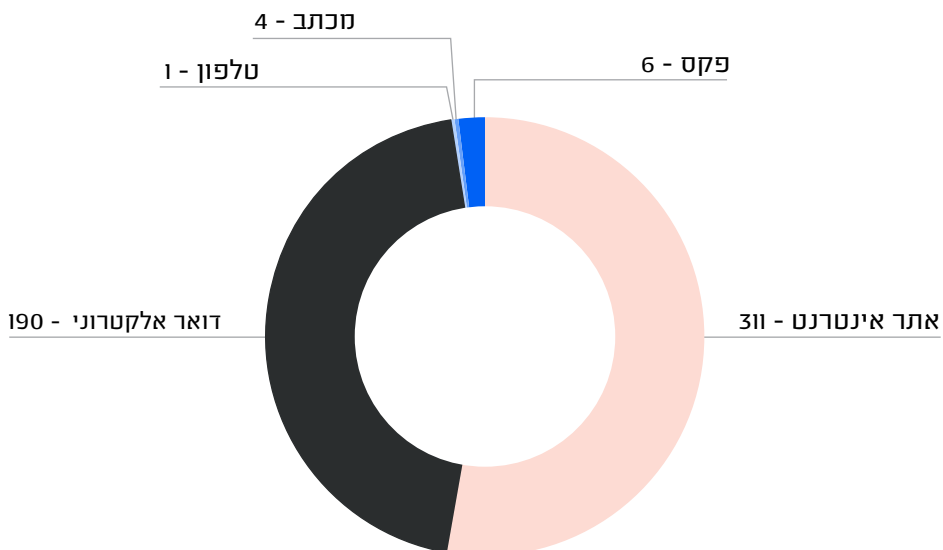
אתר הרשות (www.competition.gov.il) משרת הן את הרשות הן את הציבור הרחב. הוא כולל

מאגר מידע מקיף בשפה העברית ובו מגוון רחב של מידע מקצועי, עדכני והיסטורי בתחום התחרות הכלכלית. המאגר הוא שלב נוסף בפיתוחו של אתר האינטרנט של רשות התחרות, והוא מכיל את כל החלטות הממונה על התחרות (מיזוגים, צווים מוסכמים, קביעות, הכרזות מונופולין וכדומה). המאגר מתעדכן על בסיס יומי. האתר מתורגם גם לשפה האנגלית.

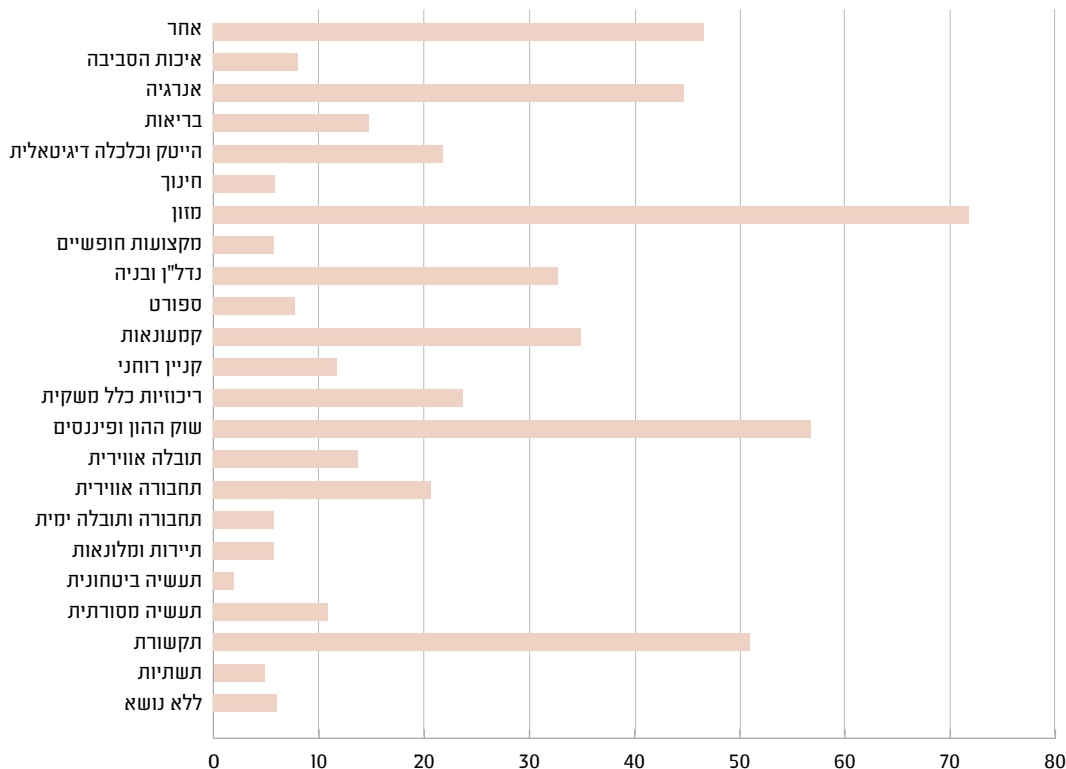
<https://www.gov.il/en/departments/competition>

על מנת להקל על הגולשים ולשפר את דרכי ההתקשרות לממונה על התחרות או למחלקת חקירות, ישבעמוד הבית של האתר "קו חם לממונה/ למחלקת חקירות". קו זה מאפשר פנייה ישירה לממונה או למנהל מחלקת חקירות ברשות בכל

כל הפניות לפי מקור הגעה

פניות הציבור לפי תחומים לשנת 2021 - סה"כ: 512

ד.12. פעילות הרשות בתחום הסיוע לאכיפה פרטית של החוק

למיטב ידיעתה של הרשות הוגשו בשנת 2021 וו בקשות לאישור תובענות ייצוגיות בתחום דיני התחרות.

מקרה או עניין, לרבות בחשדות לעבירות על חוק התחרות הכלכלית או בפעילות הפוגעת בתחרות במשק (הסדרים כובלים, ניצול מעמד לרעה של בעל המונופולין, הפרת תנאי לאישור מיזוג או לאישור הסדר, הפרה של חוק המזון וכדומה).

הוענקו בצורת אישור מימון להשתתפות עתידי בהוצאות משפט, ויתרת הסכום ניתנה בעין למבקשים בעבור חוות דעת מומחה, הוצאות תרגומי כתבי טענות וכו'.

יותר ממחצית הסכום שמימנה הקרן השנה (כ-120 אלף ש"ח) הופנה לשתי תביעות נגד ענקיות הטכנולוגיה הבין-לאומיות אפל וגוגל. התביעות נוגעות לניצול מעמדן בחנויות האפליקציות שלהן. מלבד האמור ערכה הרשות פגישות ושיחות הכוונה וסיוע עם וו תובעים מייצגים בעילות לפי החוק.

בשנת 2021 תמכה רשות התחרות בהתייצבות היועץ המשפטי לממשלה בסוגיה עקרונית הנוגעת לתביעת ניזוק עקיף בדיני תחרות, ובמעמדן הראייתי בישראל של החלטות של רשויות זרות ושל הודיות של צדדים במסגרת הליכים מחוץ לישראל.

בשנת 2021 הוגשו לקרן למימון תובענות ייצוגיות במשרד המשפטים חמש בקשות למימון תובענות ייצוגיות הקשורות בתחום דיני התחרות. מבין הבקשות האמורות אושר מימון לארבע מהתובענות בסך כולל של כ-200 אלף ש"ח, ו-10,000 ש"ח מהם

חלק ה - דיווח על יישום חוק חופש המידע ברשות התחרות לשנת 2021 לפי תקנה 7 לתקנות חופש המידע, התשנ"ט-1999

הממונה על העמדת מידע לציבור ברשות התחרות הוא עו"ד יצחק שפיגלר.

מספר הבקשות שנענו בשנת 2021: 26³

דרכי התקשרות ואופן הגשת בקשות לפי חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998, מפורטים בקישור:

<https://www.gov.il/he/Departments/General/freedomofinformation1>

מידע אודות הבקשות (כולל שלוש בקשות שהוגשו בשנת 2020 והטיפול בהן הסתיים בשנת 2021):

מספר	אחוזים	
7	19	הרשות מסרה את כל המידע המבוקש
11	30	הרשות מסרה את המידע המבוקש באופן חלקי
8	22	הרשות דחתה את הבקשה למסירת מידע
0		הטיפול בבקשה הופסק בשל אי-תשלום אגרה
2	5	הטיפול בבקשה הופסק מטעמים הנוגעים לפונה
9	24	הטיפול בבקשה טרם הסתיים
37	100%	סה"כ

2 תקנה 7(1) לתקנות.

3 תקנה 7(2) לתקנות.

4 תקנה 7(2) לתקנות.

מידע על אודות זמני טיפול בבקשות שנענו בשנת 2021⁵:

זמן טיפול	במספר	באחוזים
עד 15 יום	6	23
בין 16 ל-30 יום	12	46
בין 31 ל-60 יום	6	23
בין 61 ל-120 יום	1	4
מעל 120 יום	1	4
סה"כ	26	100%

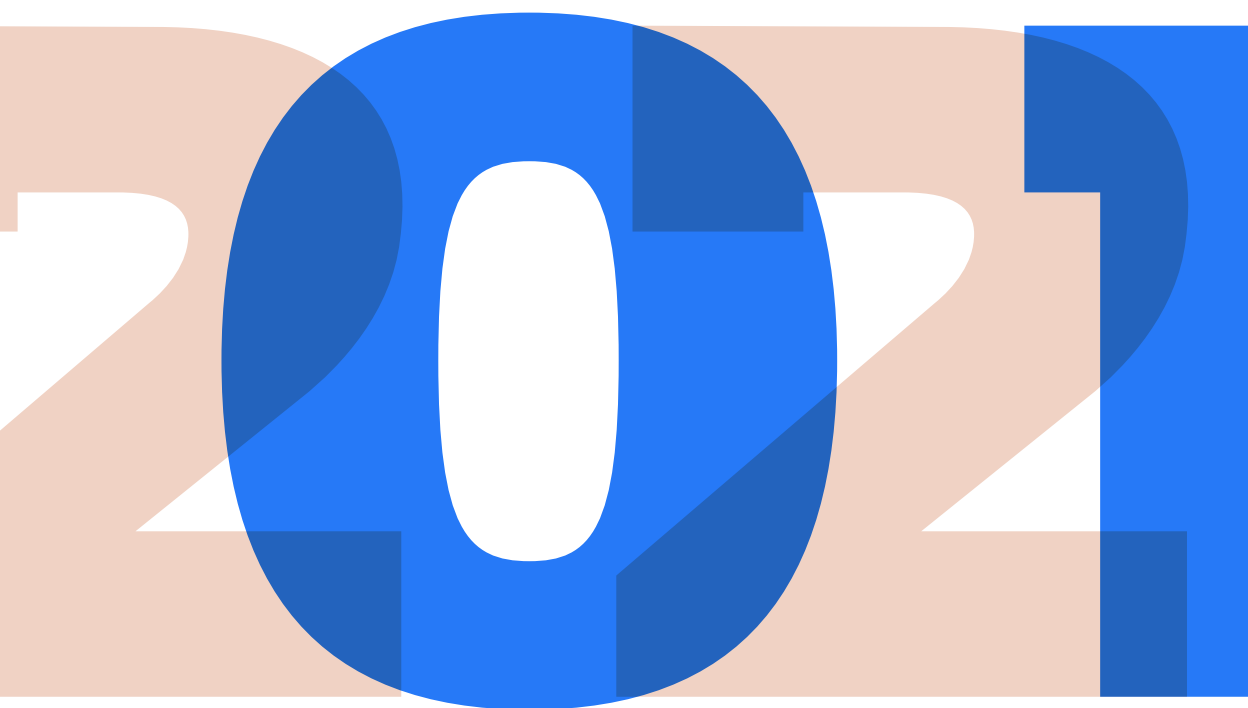
מידע אודות עתירות⁶: בשנת 2021 הוגשה עתירה כנגד החלטת הרשות לפי חוק חופש המידע: עת"מ 20-12-35657 מטרור מוטור שיווק (1981) בע"מ נ' רשות התחרות (העתירה הוגשה בתאריך 28.12.2021).

לעניין הבקשות שנענו באופן חלקי או בשלילה, להלן החלוקה לפי העילות בחוק:

סך הבקשות שנענו באופן חלקי או בשלילה	31*
העילה	מספר הבקשות שנדחו בשל עילה זו
8(1) - הקצאת משאבים	1
8(2) - נוצר לפני 7 שנים	1
8(3) - לא ניתן לאתר	1
8(4) - המידע כבר פורסם	6
8(5) - נוצר בידי רשות אחרת	4
9(א)(1) - פגיעה בביטחון	
9(א)(2) - צו	
9(א)(3) - פגיעה בפרטיות	1
9(א)(4) - איסור על פי דין	
9(ב)(1) - שיבוש תפקוד הרשות	4
9(ב)(2) - מדיניות בעיצוב	4
9(ב)(3) - משא ומתן	1
9(ב)(4) - דיונים פנימיים	8
9(ב)(5) - ניהול פנימי	
9(ב)(6) - סוד מסחרי	9
9(ב)(7) - תנאי לאי מסירה	4
9(ב)(8) - רשות אכיפה	
9(ב)(9) - ניהול פנימי	
9(ב)(10) - פרטיות הנפטר	
14 - החוק אינו חל	4

*חלק מהבקשות אשר נדחו, באופן חלקי או מלא, נומקו באמצעות יותר מעילת דחייה אחת.

5 תקנה ל(3) לתקנות.
6 תקנות ל(4)7-5 לתקנות.

הפקוד: לפ"מ

competition.gov.il